БЕЛОЦРКВАНСКЕ НОВИНЕ

ЛИСТ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА РАДНОГ НАРОДА ОПШТИНЕ БЕЛА ЦРКВА

ИЗЛАЗИ 20-ог У МЕСЕЦУ * ГОДИНА III * ОКТОБАР 1978. * БРОЈ 27 * ЦЕНА 3 ДИНАРА

Социјалистичка Република Србија - АП Војводина ИСТОРИСКИ АРХИВ Бела Црква

Посета Николе Кмезића Белој Цркви

СА ПУНО ОПТИМИЗМА ДАЉЕ

● **СА ВИШЕ ПОВЕРЕЊА МОЖЕ СЕ ГЛЕДАТИ НА САНИРАЊЕ ПОСЛЕДИЦА ОД ПОПЛАВА И РЕАЛИЗАЦИЈИ СРЕДЊОРОЧНОГ ПЛАНА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ, ИСТАКАО ЈЕ НИКОЛА КМЕЗИЋ, ПРЕДСЕДНИК ИЗВРШНОГ ВЕЋА СКУПШТИНЕ САП ВОЈВОДИНЕ.**

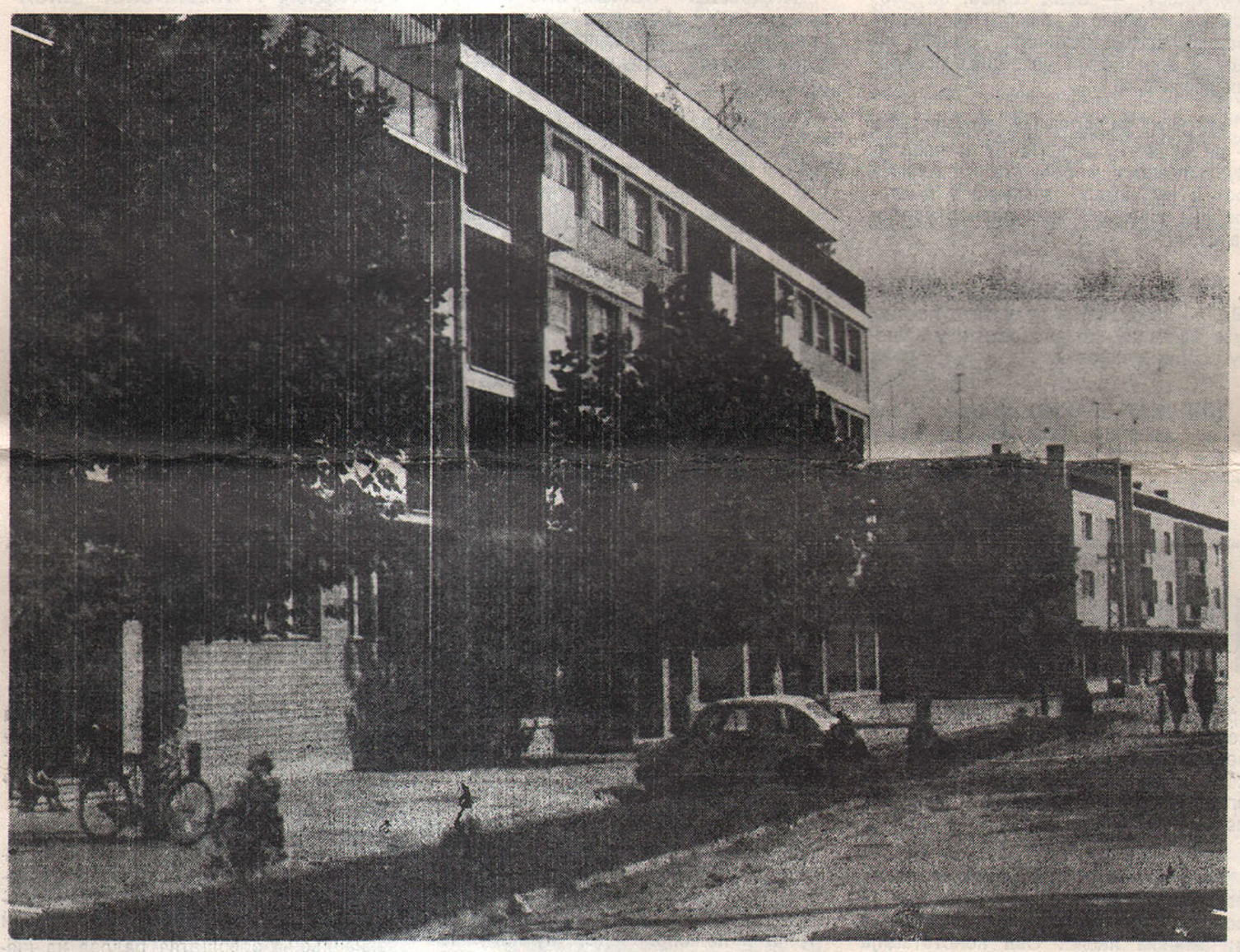

БЕЛА ЦРКВА ДАНАС ПОСЛЕ ТРИДЕСЕТ ЧЕТИРИ ГОДИНЕ ИЗГРАДЊЕ

Фото: Палинкаш

У четвртак, 12. октобра 1978. године у Белој Цркви је боравио Никола Кмезић, председник Извршног већа Скупштине САП Војводине, који је са стручњацима Геозавода из Београда, Института за технологију нуклеарних и других минерала и сировина, Института за грађевинарство из Суботице и Радне организације „Стандард-бетон" разговарао о резултатима досадашњих истраживања рудних и природних богатстава на овом подручју. Том приликом друга Кмезића је привредно-политички актив оп штине упознао са мерама које су предузете у циљу санирања штета од поплава и са реализацијом Средњорочног плана развоја општине до 1980. године.

„Почев од 1975. године општина Бела Црква трпи велике штете од елементарних непогода" истакао је Зоран Шинжар председник ИВ СО Бела Црква. Имајући ово у виду као и то да ће ове штете имати продужно дејство, Извршно веће Скупштине САП Војводине донело је низ закључака у циљу санирања штета на подручју општине Бела Црква.

„До сада су" каже Шинжар, „предузете следеће мере;"

Одобравање потрошачких кредита грађанима је у току.

До 10. октобра 1978. године одобрено је 229 кредита у укупном износу од 10.527.000.— динара. Очекује се да ће овај посао бити окончан у току овог месеца.

— За породице без прихода у току је изградња 10 стамбених зграда и то у Кусићу 6, Врачевгају 3 и Дупљаји једна. Ради хитног смештаја купљене су две стамбене зграде и то уКусићу и Банатској Суботици. Свим овим породицама је до сада обезбеђен привремени смештај а рок завршетка зграда је 29. новембар ове године.

Одобрена средства за наставак радова на Регионалном водоводу од 25.000.000.— динара, орочена су код Привредне банке у Панчеву и на тај начин обезбеђена су кредитна средства у износу од 50.000.000.— динара.

Потисни цевоводи до 12 насељених места изграђују се у 5 праваца у укупној дужини од 45.291 метар. Од тога је до сада ископан ров у дужини од 24.000 метара, монтирано је 18.000 метара цеви и затрпано 2.000 метара рова.

За другу фазу изградње водоводне мреже у Белој Цркви, од укупно 14.000 метара цевовода, ископано је 7.800 метара рова, монтирано 7.800 метара цеви, а затрпано је 7.000 метара рова.

Било је проблема са затрпавањем ровова у граду, но стање се задњих дана поправило, а према подацима инвеститора радови се изводе по утврђеној динамици. Уговорни рок завршетка радова је 29. новембар текуће године, но обзиром на озбиљност инвестиција, као и на евентуално погоршање временских услова, процењује се да радови ипак неће бити завршени у уговореном року.

У току је доношење одлуна Скупштина СИЗ-а Војводине, а у вези са ослобађањем одговарајућих доприноса из дохотка и личних доходака, као и удруживање средстава резерви

Очекује се да ће све одлуке бити донете до краја октобра ове године када ће се коначно знати сви ефекти

На бази датог предлога обвезницима из пољопривреде директно ће се вратити износ од цца 4.184.630 динара из доприноса, пореза и зајма а остатак од око 22.979.546 динара уплатиће се директно на збирни рачун за отклањање штета од елементарних непогода општине Бела Црква

Пошто су средства резерви код већег броја самоуправних интересних заједница усмерена за одређене намене, за реализацију програма развоја, појединих делатности, остаје проблем обезбеђивања средстава за редовну делатност посебно у области здравства и образовања.

Укупне потребе средствава за редовну делатност самоуправних интересних заједница општине Бела Црква у периоду од 1. 06. до 31. 12. ове године износе 45.168.764 динара, а укупно удружена средства резерви СИЗ-а Војводине износе 30.500.6000 динара, те и у том случају када би сва ова средства могла да се употребе за ову намену, недостајало би 14.666.164 динара

У поступку је процес признавања пореских олакшица грађанима, где ће се кроз IV рату у овој години извршити отпис за 1978. годину у износу од око 2.500.000 динара.

Привредној банци Панчево поднет је захтев за пролонгирање доспелих ануитета за ову и 1979. годину. Банка до сада није званично реаговала али су дата усмена уверавања да ће отплате бити пролонгиране што пре, док се за камате не очекује ова могућност.

Укупне обавезе у РО Пољопривреда по кредитима за основна и трајна обртна средства у 1978. и 1979. години износе 75.548.742, а од тога отплата 54.503.792 и камата 21.044.950 динара.

Обавезе по кредитима за основна и трајна обртна средства и даље се повећавају у 1979. у односу на 1978. годину за 30 одсто.

За сада нема конкретнијих информација о пролонгирању отплата ануитета за ову и 1979. годину, ресконта и зајмова за кредитирање производње везано за Народну банку.

У току су радови на издизању и ојачању насипа између Врачевгаја и Бан. Паланке. Са нестрпљењем се очекују даљи потези на заштити Кусића и линије Кусић — Врачевгај, као и регулација корита Нере.

Остварени резултати привређивања за првих шест месеци у целини имају позитивне тенденције кретања. Посебно резултати у индустрији су

Наставак на 2. страни

На свечаној седници Скупштине општине уручене

Награде ослобођења Беле Цркве

Поводом празника Беле Цркве, 34. годишњице ослобођења, у недељу, првог октобра, одржана је свечана седница Скупштине општине Бела Црква. Поред делегата, седници су присуствовали и извршни органи свих друштвено-политичких организација, носиоци „Споменица 1941", делегације организација удруженог рада, месних заједница, самоуправних интересних заједница и представници штампе. Као гости, позиву су се одазвали, СТАНКА ВЕСЕЛИНОВ, првоборац овог краја, ДРАГУТИН ЂУРЂЕВ „ГУТА", члан Савета СР Србије и шпански борац, ДРЕНЧА БОГДАН, члан Савета СРС, ВАСИЋ АЛЕКСАНДАР — ЧАПАЈЕВ, ПЕРА ЈОВАНОВИЋ и ШИНЖАР БРАНКО, чланови Савета САПВ, делегација братске општине Хрватска Костајница са ДРАЖЕНОМ СОКИЕРОМ, председником Извршног већа, на челу, делегација пријатељског града Оравице, СР Румунија, са МАКЛИНДОМ ФЛОРИАНОМ, помоћником Партијског комитета на челу, представници суседних општина, генерал-мајор ПЕРИЦА ВУЧЕТИЋ, МАРИЈА ВЕБЕР, потпредседник Скупштине града Љубљане, представници ЈНА и граничних јединица, предствници Уставног суда Војводине, Вишег суда Панчево, Окружног јавног тужилаштва и органа безбедности.

На свечаној седници Скупштине општине о Белој Цркви у рату и њеном послератном развоју као и о остваривању Средњорочног програма развоја, говорио је друг Зоран Шинжар, председник Извршног већа Скупштине општине Бела Црква.

Обављено је и свечано проглашење и уручење традиционалних „Награда ослобођења Беле Цркве" за 1978. год. и то:

СОУР ПИК „ЈУЖНИ БАНАТ" — Радна организација за кооперацију „Будућност" — Бела Црква, за достигнућа у области развијања самоуправних социјалистичких односа на селу и сопствених успешних пословних резултата.

СА СВЕЧАНЕ СЕДНИЦЕ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ

Снимио: Р. Јовић

МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА КРУШЧИЦА — за изузетну друштвену и политичку активност у селу те за сложеност и јединство изражено у многобројним акцијама комуналног уређења села.

СТАНИЦА МИЛИЦИЈЕ БЕЛА ЦРКВА — за значајне резултате постигнуте на плану ефикасности и у вршењу својих дужности.

ШИНЖАР БРАНКО из Новог Сада — за допринос који је дао Белој Цркви у рату и њеном послератном развоју.

АНДРЕЈИЋ ЗОРАН, ВКВ столар, радник ООУР „Стругара" — за самопрегоран рад на радном месту и дугогодишњу друштвено-политичку активност.

БАБИЋ РАДЕ, пензионер из Беле Цркве, за допринос народној револуцији и НОБ-у. те послератни допринос који је пружио у раду друштвено-политичкој организацији у Белој Цркви, посебно у СУБНОР-у.

ЛУКИЋ ЗОРКА, радник МИ „Жарко Златар" Бела Црква — за дугогодишње изванредне радне резултате којим је допринела успеху своје радне организације и друштвено-политичку активност.

МИЛИЋ БОРИСАВ, радник ООУР „Рад" („Стандардбетон") — за изузетна остварења на развијању социјалистичких самоуправних односа ко јима је значајно допринео развоју своје радне организације.

РАДОМИР МИЛОРАД - ПОЛИТОВСКИ, пензионер из Беле Цркве — за допринос народној револуцији и непрекидан друштвено-политички рад на најодговорнијим функцијама у општини Бела Црква.

СТАНКОВИЋ ДУШАН из Беле Цркве, — за изванредна залагања и лични допринос којим је значајно допринео развоју и унапређењу образовања у општини Бела Црква.

После свечане седнице, обављено је полагање венаца на Споменик палом Црвеноармејцу, на Спомен костурници у градском парку и Споменик Жарку Златару.

Т.Т.

ИЗГРАДЊА ГРАЂЕВИНСКОГ ШКОЛСКОГ ЦЕНТРА

Почетком 1979. године почиње изградња нове школске зграде — Грађевинског центра на површини од 2.118 м². За изградњу свог објекта од 8 учионица, 2 кабинета за техничко цртање и технологију материјала, 2 припремна кабинета, фискултурне сале и просторијама за лекарске прегледе са свим пратећим санитаријама, обезбеђена су средства у висини од 1,600.000 динара. Изградњом новог Средњошколског центра створиће се услови за нормално обављање васпитно-образовног процеса у позивно-усмереном образовању грађевинске струке.

В. Бранков

СА ПУНО ОПТИМИЗМА ДАЉЕ

Наставак са 1. стране

задовољавајући, нема губитака, а у односу на исти период прошле године учешће у структури индустрије САП Војводине расте за 0,6 одсто. Циглана послује добро, док се потеш коће јављају код Модне конфекције „Белоцрквана", која ће по обрачуну за девет месеци забележити губитак од цца 1.200.000 динара.

Остатак дохотка у привреди, по обрачуну за шест месеци, повећан је од 16.261.000 на 22.121.000 динара или за 36 одсто. Амортизација је такође повећана од 12.341.000 на 17.907.000 или 45,1 одсто, тако да укупна расположива средства за репродукцију износе 40.028.000 динара.

У пољопривреди првих шест месеци је окончано без губитака изузев ООУР „Сервис". Међутим, тек сада ће се показати последице посебно у ратарству где и поред лоших временских услова није засејано 1.520 ха.

Остварени мали приноси на пожњевеним површинама пшенице од 33 мтц/ха, сунцокрета од 18,80 мтц/ха, шећерне репе од 346 мтц/ха, кукуруза од 37 мтц/ха као и другим културама доносе нове потешкоће и губитак у пословању, који ће бити исказан већ по обрачуну за 9 месеци. Прогнозирани губитак за 1978. годину у ООУР РО „Пољопривреда" износи 16.742.075 динара.

Очекивани губици по обрачуну за девет месеци и завршном рачуну за ову годину у пољопривреди, текстилној индустрији и здравству изазваће посебну потешкоћу због недостатака средстава резерви и заједничких резерви ради покрића истих и примене санација код исплата личних доходака. На тај начин биће угрожена егзистенција 576 радника и њихових породица.

Реализација Средњорочног плана развоја углавном задовољава, али са констатацијом да се са предвиђеном динамиком касни. Ова констатација посебно се односи на дугогодишње засаде, проширење хладњаче, прерадни капацитет за воћарство, фабрику станова, фабрику плоча и бетонске галантерије и фабрике за производњу стакленика са цинкарницом за индустријску климатизацију.

Код носиоца развоја у току је изградња следећих капацитета: Фабрике шпалт плочица, капацитета 1.200 метара квадратних годишње, фабрику за производњу стакленика са цинкарницом и уређаја за индустријску климатизацију, система за наводњавање на 742 ха, силоса капацитета 1300 вагона, подизање дугогодишњих засада за 200 ха, стакленика на површини од 2 ха, подног складишта 1500 тона и других мањих објеката.

Посебан проблем представља изградња Фабрике у металном комплексу. Ових дана започета је изградња иако је инвестиционо техничка документација још увек непотпуна, а концепција програма се стално мења

Наиме, цео програм је усмерен на производњу стакленика са цинкарницом и уређаја за индустријску климатизацију а пре осам дана најављена је измена програма у правцу производње опреме за заштиту човекове средине.

У Радној организацији „Жарко Златар" постоји расположење за улазак у систем „УТВЕ" као радне организације, а не као ООУР како се то предлаже.

У циљу реализације осталих програма из Средњорочног програма развоја где нису затворене финансијске конструкције, у области индустрије и пољопривреде, укупна улагања у 1979. и 1980. години предвиђају се у износу од 745.095.000 динара.

На основу приказаног стања а под условом да се сва остала средства нађу у конструкцији и финансирању за реализацију ових програма, недостајаће 25 одсто од укупних средстава или 185.874.550 динара.

Истовремено истиче се и проблем обезбеђења девизних средстава за набавку возног парка, грађевинских машина и увозне опреме по дефинисању прерадног капацитета у воћарству.

Остали програми из Средњорочног програма развоја који се односе на изградњу локалних путева према насељеним местима која нису повезана асфалтом, и програми из друштвених делатности (грађевински центар, дом културе, дечији вртић, здравствена станица и др.) наводе се као потреба, где такође недостају одговарајућа средства за затварање финансијских конструкција.

У разговорима које је Никола Кмезић водио са стручњацима поменутих института констатовано је да су досадашња испитивања и истраживања показала да све фракције шљунка садрже извесне количине минерала и ретких метала. Из тих разлога рекао је Кмезић, треба интензивирати истраживања ради добијања резултата о вредности лежишта минерала и ретких метала.

Кмезић је у даљој дискусији истакао да је питање снабдевања пијаћом водом један веома крупан проблем, због чега не треба дозволити закашњења завршетка радова на његовој изградњи. Исто тако мора се убрзати и радови на изградњи стамбених зграда за породице којима је стихија срушила куће, због чега треба организовати рад на изградњи ових објеката у две смене, рекао је Кмезић.

По речима Кмезића, дефинитивно ће се у току 79-те године завршити реконструкција насипа дуж Нере и Караша и довести у одговарајући ниво заштите.

Главна оријентација у даљем развоју општине Бела Црква, треба да иде у правцу развоја пољопривреде улагањима у воћарско-виноградарску производњу и прерађивачке капацитете.

На крају своје дискусије друг Кмезић је нагласио „да се са више оптимизма може гледати на санирање штета од поплава и у реализацији Средњорочног плана развоја општине.

Владимир Бранков

ПОВОДОМ 34-ГОДИШЊИЦЕ ОСЛОБОЂЕЊА БЕЛЕ ЦРКВЕ

Напори за бољу будућност

— ОСЛОБОЂЕЊЕ ЈЕ БЕЛА ЦРКВА ДОЧЕКАЛА СА ЈЕДНОМ ПРИВРЕДНОМ ОРГАНИЗАЦИЈОМ „СТРУГАРА" И НЕКОЛИКО МАЊИХ ПРЕДУЗЕЋА, А ДАНАС ИМА 78 ОСНОВНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА УДРУЖЕНОГ РАДА

Радни људи белоцркванске комуне прослтвили су 1. октобар своју 34-то годишњицу слободе. Прилог овој прослави је стални преображај ове јужнобанатске општине и њеног становништва као и видни резултати напретка који се огледају у новим радним победама.

За 34 године слободе и стваралаштва Бела Црква је доживела свој пуни процват. Ослобођење је дочекала са једном привредном организацијом „Стругаром" која је запошљавала преко 600 радника и са неколико мањих привредних предузећа. Укупна привреда запошљавала је око 2.000 радника. Данас, међутим, на територији општине има преко 78 основних организација удруженог рада, модерна стамбена насеља, две нове школе, разгранату трговинску мрежу, савремено опремљену болницу за плућне болести и асфалтне путеве који Белу Цркву повезују са 13 месних заједница у општини.

ПРИВРЕДНИ РАЗВОЈ

Од 25.000 становника који данас живе на подручју општине, 4.200 је запослено. Просечни лични доходак у првом полугођу ове године био је преко 4.000 динара, друштвени производ око 20 милијарди а доходак преко 18 милијарди.

Три су основна правца развоја општине која су постављена Средњорочним планом развитка за период 1976-80. година. Пре свега, развој металног комплекса у оквиру Металне индустрије „Жарко Златар" која је своју основну делатност усмерила у три правца: производњу челичних и грађавинских конструкција, пољопривредних прикључака и резервних делова за пољопривредне машине, трактоpе и теретна возила. Организација је предвидела својим Средњорочним планом развоја изградњу фабрике за производњу стакленика са цинкарницом и уређајем за индустријску климатизацију. Међутим, изградња ове фабрике представља проблем за ову организацију. Она је започета иако је инвестиционо техничка документација још увек непотпуна а концепција програма се стално мења. Цео програм усмерен је на производњу овог објекта а пре две недеље најављена је његова измена у правцу производње опреме за заштиту човекове средине. У Радној организацији „Жарко Златар" постоји расположење за улазак у систем „Утве" као радне организације.

Други правац на коме се базира Средњорочни план општине је даљи развој Грађевинске радне организације „Стандардбетон". Основна делатност организације у којој данас ради преко 650 радника јесте експлоатација шљунка и префабрикованих бетонских елемената.

У време прославе октобарских дана постављен је камен темељац за изградњу Фабрике шпалт плочица, капацитета 1200 м² годишње у чију се производњу уложило 450 мириона што до данас представља највећу инвестицију радних људи после рата. Такође се организација оријентисала у научно истраживачком раду, на испитивању природних и рудних богатстава на територији општине, у које сврхе су радни људи Стандард-бетона уложили 30 милиона динара сопствених средстава.

И најзад, трећи стуб развоја општине је агрокомплекс у оквиру ПИК „Јужни Банат". Као основни и најзначајнији правац привредног развоја Комбинат је усмерио у производњу хране и сировина за прехрамбену индустрију, као и проширење постојећих производних капацитета и то пре свега: подизању 1750 ха воћњака и винограда, проширивању хладњаче са смештајним капацитетом за нових 400 вагона са погоном за прераду воћа итд.

Данас је ПИК „Јужни Банат" један од најпознатијих произвођача воћа у земљи а посебно у производњи крушака.

РАВНОПРАВНОСТ И ЗАЈЕДНИШТВО

У општини живе збратимљено припадници 28 народа и народности, међу којима има највише Срба, Румуна, Чеха и Мађара. У насељеним местима са вишенационалном структуром становништва све се више користе језици народа и народности, на састанцима, зборовима грађана, у раду друштвено-политичких организација и васпитно-образовног процеса.

Равноправност, богатство форми и облика културно забавног живота у општини, доприносе бржем развоју националних култура, њиховом међусобном упознавању и јачању. На подручју општине успешно раде културно уметничка друштва румунске, чехословачке и мађарске народности, а изградњи нових школских објеката у Гребенцу, Јасенову и Белој Цркви створени су услови за образовање свих народа и народности.

Народи и народности Беле Цркве активно су учествовали у борби за своје национално и социјално ослобођење у којој је исковано братство и јединство свих народа и народности који данас слободно живе у миру и јединству градећи себи лепшу и сретнију будућност у социјалистичкој самоуправној и демократској заједници.

В. Бранков

Социјалистичка Република Србија - АП Војводина ИСТОРИЈСКИ АРХИВ Бела Црква

Уочи дана ослобођења Беле Цркве

Напори за бољу будућност

— Ово је највећи инвестициони подухват који је икада до сада предузет у општини Бела Црква

Ове године је прослава 1. октобра — Дана ослобођења Беле Цркве, обележена веома богатим програмом. Међутим, најблиставија и нама најдража је свечаност поводом полагања камена темељца будућој Фабрици шпалт плочица. Велико интересовање побудио је значај изградње Фабрике шпалт плочица како због великих улагања (око 450 милиона динара), тако и због специфичних производа њезиних.

На комплексу стрелишта ЈНА, у непосредној близини радне организације Стандард-бетон (где је одређена локација објекта), тога дана се окупио велики број званица, грађана радника Стандардбетона и других. Били су присутни представници свих фирми које су радиле одређене пројекте за будућу Фабрику, представници фирми од којих ће се добављати опрема, затим банака и других институција које су учествовале у конструкцији средстава. Исто тако полагању темељца присуствовали су представници покрајинских органа Скупштине Војводине и потпредседник Извршног већа, Бошко Тодоровић. Пуни значај овом догађају придале су и све друштвено-политичке организације ове општине чији су највиши руководиоци такође били присутни.

Свечаности су присуствовали сви чланови Извршног већа и председник Скупштине општине, Сава Стојанов.

Са полагања камена темељца будуће фабрике шпалта „25 мај"
Снимио: Ст. Соколовић

Крећи реферат о будућој Фабрици шпалта поднео је дипл. инг. грађ. Милутин Царан, секретар Општинског комитета Савеза комуниста, а о значају Фабрике како за неразвијену белоцркванску општину, тако и за Покрајину, па и шире, говорио је Бошко Тодоровић, потпредседник Извршног већа Скупштине САПВ.

У тако свечаној атмосфери темељац је положио Карло Бужек, председник Већа удруженог рада Скупштине општине Бела Црква, грађ. техничар и секретар Секретаријата Конференције СК РО „Стандард-бетон.

Пројектовање и конструкција средстава за изградњу Фабрике траје већ неколико година, да би се коначно створили услови за реализацију овог највећег подухвата Средњорочног плана општине Бела Црква. Тако је „Преднапрегнути бетон" из Београда пројектовао фабричке хале које ће се градити у четири фазе, а прва је ова чија се изградња сада започиње и захвата око 9.000 квадратних метара. Са „Керапројектом" из Загреба закључен је уговор и већ се реализује, о пројектовању темеља опреме, електроинсталација, опреме која ће се радити по овим пројектима, затим водовода, канализације, саобраћајница и плинске станице. Иста Организација вршиће и надзор над овим радовима.

По расписивању конкурса за избор организација за изградњу и испоруку домаће опреме, појавио се велики број интересената. У ужи избор ушло је 19 организација, а коначан избор врши се ових дана.

Фабрика је расписала конкурс за попуну кључних места, а са Школским центром „Сава Мунћан" у Белој Цркви закључен је уговор о формирању три одељења полазника керамичке струке, тако да ће на овај начин скоро 80 одсто бити решено питање упослења стручне радне снаге.

Настојања Колегијалног пословодног органа су да се пре почетка зимских дана заврши добар део земљаних, бетонских и других радова, како би се у рано пролеће наставило са интензивном изградњом пројектованих објеката и приступило монтажи опреме.

О досадашњем току припрема и за почетих радова, те даљих планова, Колегијални пословодни орган је оснивачима (Скупштини општине и РО „Стандард-бетону") поднео исцрпан извештај, који је прихваћен и одобрен, а он представља гаранцију да ће Фабрика бити у планираном року завршена.

За реализацију овог подухвата, који треба да знатно потпомогне извлачењу комуне из заосталости, поред суоснивачима и њиховим напорима, треба свакако, одати пуну захвалност и широј друштвено-политичкој заједници, њеним органима и другим институцијама, које су имале пуно разумевања, а нарочито и посебно Скупштини САПВ и њеном Извршном већу.

Ст. Соколовић

Савезна О Р А „Шамац-Сарајево"

★ НАШОЈ БРИГАДИ УРУЧЕНО ПЕТ УДАРНИШТВА, ЧЕТИРИ ПОВЕЉЕ ЗА ДРУШТВЕНЕ АКТИВНОСТИ, А 60 ОДСТО БРИГАДИРА ВРАТИЛО СЕ СА УДАРНИЧКИМ ЗНАЧКАМА

У шестој смени Савезне омладинске радне акције –Шамац-Сарајево", од 2. до 29. септембра, учествовала је и бригада „Јужнобанатски партизански одред" као представник четири јужнобанатске општине. Састав бригаде чинили су омладинци општина: Вршац, Ковин, Алибунар и Бела Црква.

Белоцркванску чету бригадира представљали су омладинци, радници из радних организација наше општине. Бригада „Јужнобанатски партизански одред" била је смештена у Добоју а радило се на изградњи пруге Шамац-Сарајево односно постављању шина и прокопавању тунела.

Наши бригадири су се и на овој Савезној омладинској радној акцији истакли, како на траси тако и у друштвено-политичким активностима. Поред тога то је још једна значајна акција која потврђује деловање наше омладине и њену спремност да оправда указано поверење.

Као највећа награда уложеном труду и раду, као и савесном извршавању задатака, сигурно је и та, што се наша бригада вратила са пет ударништва. Поред тога додељене су јој и четири повеље за друштвене активности, а 60 одсто бригадира вратило се са ударничким значкама.

Биљана Бадрљица

СОЦИЈАЛИСТИЧКИ САВЕЗ О УДРУЖИВАЊУ ЗЕМЉОРАДНИКА

Превазићи почетне облике удруживања

★ ДАЉИ ПРОЦЕС УДРУЖИВАЊА ЗЕМЉОРАДНИКА ЗАВИСИ ОД ОРГАНИЗАЦИОНИХ, КАДРОВСКИХ И МАТЕРИЈАЛНИХ МОГУЋНОСТИ И ОУР И ДРУШТВА У ЦЕЛИНИ, ИСТАКНУТО ЈЕ НА СЕДНИЦИ ОПШТИНСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ СОЦИЈАЛИСТИЧКОГ САВЕЗА

★ — МЕЊАЊЕ СТРУКТУРЕ КОРИШЋЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА МОЖЕ СЕ УБРЗАТИ ПРОЦЕС УДРУЖИВАЊА

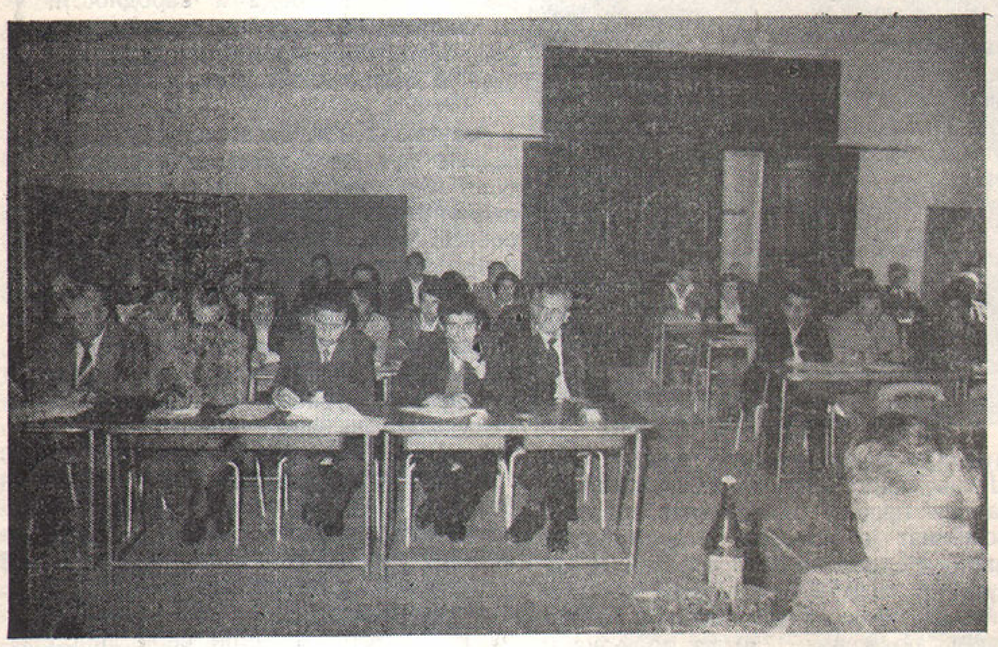

Са Општинске конференције ССРНВ — Удруживање земљорадника трајан процес
Фото: Палинкаш

Како на основу Устава и ЗУР-а остварити чвршће производно, доходовно и самоуправно повезивање са удруженим замљорадницима и на који начин удруживање учинити привлачнијим за све пољопривредне произвођаче, била је тема о којој се између осталог расправљало на седници Општинске конференције социјалистичког савеза Бела Црква.

На састанку је наглешено, да земљорадници треба сами да се одлучују о томе како ће и колико удружити свој рад, земљиште и механизацију. Зато треба примењивати различите облике повезивања земљорадника са удруженим радом. Од друштвено организоване производње на индивидуалним газдинствима земљорадника, стварања различитих производних заједница, удруживање средстава и рада и механизације па све до стицања положаја радника у Удруженом раду.

Учешће земљорадника у самоуправном одлучивању у ОУР за кооперацију, до сада није задовољавајуће, речено је на седници. Земљорадници се налазе у самоуправним органима ОУР као и РО, међутим њихов утицај на доношење одлука није задовољавајући. Да би удруживање било постављено на доходовним односима, каже Војислав Павловић, директор РО „Будућност" за кооперацију тражи се много шира повезаност у ланцу производње од удруженог земљорадника преко организације за кооперацију и даље до финализације производње и продаје. У овај процес каже Павловић, поред организације за кооперацију морају да се укључе и прерађивачка и прехрамбена индустрија које сировине добијају од удруженог земљоделника.

Број удружених земљорадника износи 141, а од тог броја већина је удружила само тракторе и комбајне. Од пољопривредних машина укупно је удружено 110 земљорадника својим тракторима а 29 је удружено комбајнима. Интересантно је да су сви комбајни у власништву индивидуалних пољопривредних произвођача. Посебно је питање малог броја удружених произвођача са земљиштем. Од укупно преко 10.000 ха обрадиве земље у индивидуалном сектору, са ООУР за кооперацију удружено је свега 372 ха.

По речима Светолика Шљивовачког, начелника за привреду СО Бела Црква, потребно је преиспитати постојеће облике организованости агрокомплекса, убрзати акцију комасације и мењати структуру коришћења пољопривредног земљишта. Такође, каже Шљивовачки, без стручних кадрова који су спремни и способни да раде на удруживању, неће се ништа учинити на побољшању стања у области, а то од нас захтева стварање одговарајућих услова за живот и рад стручњака на селу — солидни доходак, обезбеђење стана.

На истој конференцији завршен је избор наших делегата за Покрајинску и Републичку конференцију Социјалистичког савеза, а на основу предлога Комисије за питања кадровске политике и изборе и Председништва ОК ССРНВ Бела Црква.

ДЕДЕЛЕГАТИ ЗА ПОКРАЈИНСКУ КОНФЕРЕНЦИЈУ:

ПАВЛОВ ЗОРАН, рођен 1945 године, по националности Румун, професор, друштвено политички радник на дужности председника Општинске конференције ССРНВ Бела Црква.

КРСТИЋ ГОРДАНА, рођена 1953 год., по националности Српкиња КВ радница у РО „Белоцрквана", члан Председништва ОК ССОВ, члан СКЈ.

ДЕЛЕГАТ ЗА РЕПУБЛИЧКУ КОНФЕРЕНЦИЈУ;

ОКУКА ВЕРИЦА, рођена 1947 године, Српкиња, КВ радник-књиговезац, у РО „Сава Мунћан" Бела Црква, члан СКЈ.

ОПШТИНСКИ КОМИТЕТ СКВ БЕЛА ЦРКВА О ПРИВРЕЂИВАЊУ

Исплаћено и незарађено

— У ПРВОМ ПОЛУГОЂУ ЗА ЛИЧНЕ ДОХОТКЕ ИСПЛАЋЕНО 2.201.339 ДИНАРА МИМО ДОГОВОРЕНОГ

У првом полугођу ове године у једном броју основних организација удруженог рада недоследно се примењују договорена мерила за распоређивање чистог дохотка на део за личне дохотке, истакнуто је на седници ОК СК Бела Црква, на којој се расправљало о текућим привредним кретањима у општини за првих шест месеци ове године.

Настављена је пракса, речено је на седници, да се дели и оно што није зарађено. У првих шест месеци ове године исплаћено је 2.201.339 динара више него што је то дозвољено по критеријумима и мерилима из самоуправног споразума.

У основним организацијама удруженог рада, где се слабо послује, или је пословање на граници рентабилитета, неопходно је да се информишу сви радни људи у својим колективима о узроцима слабог пословања те да се мобилишу на извршавање санационих програма. У том циљу, речено је на седници, неопходно је да се максимално заоштре питања одговорности за остваривање задатака из тих програма.

На седници је посебно истакнута неповољна тендеенција, изражена у даљем повећању администрације у државној управи, СИЗ-евима и удруженом раду у целини, због чега је закључено на састанку Општинског комитета да се на одговарајућим друштвено-политичким и извршним органима анализира та појава како би се енергичном акцијом самоуправних органа и Савеза комуниста тој тенденцији стало на пут.

Општински комитет о плану сетве и пласману рода за 78/79. годину

Сарадња на доходовним односима

— ШЕЋЕРАНА КОВИН И ПИК „ЈУЖНИ БАНАТ" САЧИНИЋЕ ЗАЈЕДНИЧКИ ПЛАН СЕТВЕ ШЕЋЕРНЕ РЕПЕ ЗА 78/79. Г.

На подручју општине Бела Црква, у току 78/79. године реализоваће се план сетве шећерне репе на 500 ха, речено је на седници Општинског комитета СК Бела Црква. Да би дошло до реализације плана сетве, неопходно је да ПИК „Јужни Банат" РО „Пољопривреда" засеје репу на површини од 250 ха, а РО „Будућност" на индивидуалном сектору такође на површини од 250 ха. У том циљу, наглашено је на састанку, потребно је да шећерана Ковин и ПИК „Јужни Банат" сачине заједнички програм улагања у сетву шећерне репе, којим би било, између осталог, регулисано питање стручног кадра, заједничког ризика, технологије и асортимана семена, односно неопходно је да успоставе сарадњу на доходовним односима.

Пошто земљорадници нису довољно информисани о гајењу ове културе, како РО „Будућност" нема стручног кадра за вођење производње ове културе, оцењено је да је неопходно да шећерана Ковин обезбеди одговарајући пропагандно-стручни материјал ради упознавања земљоделника и да стави на располагање једно стручно лице РО „Будућност".

На састанку је покренута и подржана иницијатива да РО „Пољопривреда" размотри могућност да се ораничне површине под пшеницом смањују у правцу оријентације на производњу индустријског биља, поврћа и крмног биља.

В. Бранков

РАДНИ ДОГОВОР О СТАТУТАРНИМ УСАГЛАШАВАЊИМА

Нови садржаји су ближи животу

— НАЦРТИ СТАТУТАРНИХ ОДЛУКА ОПШТИНСКИХ ОРГАНИЗАЦИЈА СК НА ЈАВНОЈ ДИСКУСИЈИ ДО НОВЕМБРА А ДО КРАЈА ГОДИНЕ БИЋЕ И УСВОЈЕНИ

Потребно је, и морама се изборити да акција око усаглашавања статутарних одлука општинских организација СК са Статутима СКВ, СКС и СКЈ, добије широку друштвено-политичку активност, како би уз ширу јавну дискусију дошли до сазнања о стању у Савезу комуниста, његовој организованости, начину и методу деловања као и остваривању његове идејно-политичке улоге у политичком систему социјалистичке демократије. То је истакла Марија Звекић-Мишколци, на регионалном састанку седам јужнобанатских општина који је одржан у Панчеву.

— Пажњу у политичкој акцији морамо посветити месту и улози Савеза комуниста у политичком систему социјалистичке демократије, каже Мишколци, због чега морамо комунистима у удруженом раду и месним заједницама указати на чињеницу „да се не ради о новом концепту Партије већ о новом методу деловања Савеза комуниста у развијеном систему социјалистичке демократије.

Иако статутарне одлуке и статути треба да представљају јединствену целину, не значи да њихово усаглашавање треба да буде једнообразно рама посветити месту и улози Савеза комуниста. Морамо се залагати да статутарна решења одговарају свакој конкретној општинској организацији и не треба чекати неку готову шему као „узор" за израду статутарних одлука истакла је Мишколци. У својој дискусији Милорад Лончар, председник статутарне комисије из Вршца, изнео је размишљања која превладавају у овој јужнобанатској комуни везана за усаглашавање статутарних одлука. Наша радна група у којој су укључени чланови статутарне комисије и комисије за идејни развој СК сматра да морамо прецизније регулисати питања везана за унутрашње односе у СК, а посебно када се ради о пријему у Савез комуниста, делокругу рада неких органа СК, примене дисциплинских мера идејно-политичке одговорности итд.

Опште је мишљење овог скупа да се пажња мора посветити начину деловања СК. Савез комуниста се залаже за ставове и одлуке које су социјалистичке, али је при томе битно на који начин он те одлуке остварује. Посебан акценат у свим дискусијама дат је садашњем начину организовања Савеза комуниста. Морамо се заложити за укидање свих институционалних облика комуницирања између ООСК и Општинске конфереенције СК. Зато је иницијатива овог скупа да се у будуће у сложеним организацијама удруженог рада радним организацијама и другим самоуправним организацијама и заједницама не формирају сталне конференције комуниста већ их формирати по потреби за одређена питања која су од заједничког интереса.

Страну уредио: В. Бранков

РАДНА ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ПОЉОПРИВРЕДНУ ПРОИЗВОДЊУ „ПОЉОПРИВРЕДА"

Биланс штетног дејства вода и елементарних непогода

СТИХИЈА ЈЕ ОВЕ ГОДИНЕ ОДНЕЛА „КОМПОЗИЦИЈУ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА ДУГАЧКУ 20 КИЛОМЕТАРА". СА ТОМ КОЛИЧИНОМ ХРАНЕ БИ МОГАО ДА СЕ ПРЕХРАНИ ЈЕДАН ГРАД ОД 20 ХИЉАДА СТАНОВНИКА.

Белоцркванске новине су у више наврата доносиле информације о неповољним климатским условима, о изливању реке Караша и Нере, о високом нивоу подземних вода, о периоду обилних падавина, о периоду изразите суше, о појави касних мразева и града и о тешкоћама пољопривредника у производњи.

Читаоци су били детаљно информисани о претрпљеној штети и о напорима друштвене заједнице да се штетно дејство што више ублажи и последице безболније превазиђу.

Даване су различите оријентационе прогнозе и процене штетног дејства поменутих чинилаца при чему реалност процена је била условљена развојем климатских услова у наредном периоду а самим тим и поузданост података у датој прогнози.

Данас, када је производња већине култура завршена, када је гро производа у магацину или у фази убирања плодова, о штетном дејству неповољних климатских услова на ратарску и воћарско-виноградарску производњу у оквиру РО „Пољопривреда" можемо говорити са већим степеном поузданости.

Ако биланс штетног дејства вода и елементарних непогода изразимо у величинама изгубљеног приноса у односу на 1977. годину, тј. ако направимо поређење са приносима који су реално остварени на истим површинама у претходној годинј, добијамо следеће разлике:

Пшеница — 374 вагона, кукуруз — 177 вагона, сунцокрет — 260 вагона, уљана репица — 25вагона, шећерна репа — 100 вагона, соја — 37 вагона, крушка — 220 вагона, бресква — 20 вагона, стоно грожђе — 35 вагона.

То су уједно и апсолутне штете које ће имати утицаја на производне резултате овог колектива.

Како се види не ради се о безначајним губицима у производњи јер ће ова РО испоручити тржишту око 1246 вагона хране мање него 1977. год. а то је композиција дугачка 20 километара. Ако се има у виду структура производа која је неповратно изгубљена, може се слободно закључити да је стихија однела велику количину квалитетних хранива са којима би се могао прехранити један град величине 20.000 становника, чак што више, можемо рећи да тај град неби оскудевао основним животним намирницама: хлебом, месом и масноћама и био би вероватно обилато и добро исхрањен.

На засејаним површинама у ратарској производњи очекују се следећи приноси:

— пшеница 33,30 мтц/ха што је 75% у односу на остварење 1977;
— кукуруз 37,06 мтц/ха што је 75% у односу на остварење 1977;
— сунцокрет 18,80 мтц/ха што је 68% у односу на остварење 1977;
— Уљ. реп. 12,04 мтц/ха што је 84% у односу на остварење 1977;
— Ш. репа 346,00 мтц/ха што је 84% у односу на остварење 1977;
— Соја 10,00 мтц/ ха што је 51% у односу на остварење 1977;

Значајно је напоменути да око 1.000 хектара није уопште засејано и да те површине неће дати никакав род.

У воћарско-виноградарској производњи ситуација је нешто боља, ма да су и ту подбациле оне воћне врсте које објективно у нормалној години дају високе приходе.

Код ових производњи се очекује следећи просечни приноси: Бресква 114,00 мтц/ха што је 88% у односу на остварене приносе у 1977; Крушка 179,00 мтц/ха што је 47% у односу на остварене приносе у 1977; Јабука 460,00 мтц/ха што је 190% у односу на остварене приносе у 1977; Вин. грож. 120,00 мтц/ха што је 101% у односу на остварене приносе у 1977; Стон.грож. 92,00 мтц/ха што је 79% у односу нао стварене приносе у 1977;

Нарочито се истиче висок принос јабуке коме не би могли ништа замерити у погледу количина које су чак изванредно високе, међутим, стихија је и код ове производње била берићетна и узела свој данак плодови су слабијег квалитета.

Као што се види из података, укупан биланс производње РО „Пољопривреда" је неповољан, последице штетног дејства вода и непогода су значајне и њихову тежину осећа сваки члан колектива. Забринутос није без основа јер, ако погледамо уназад неколико година, видимо да се екстремне климатске прилике и штетан утицај вода појављују неизменично сваке 2-3 године и да је то проблем који је стално присутан. Посве је сигурно да су обрадиве површине на којима се одвија производња стално угрожене од сувишних вода и да би требало приступити санацији тих проблема без одлагања.

Међутим, поставља се питање како, на који начин и којим средствима? Решавање сувишних вода представља како по обиму радова тако и по висини потребних средстава проблем који превазилази могућности наше РО и општине Бела Црква.

Парцијална улагања не могу да доведу до трајног решења, па би зато помоћ шире друштвене заједнице била неопходна.

На проширеном састанку Извршног одбора Конференције гране за пољопривреду, прехрамбену индустрију и водопривреду који је одржан 14. VIII 1978. год. у Регионалној привредној комори у Панчеву ова проблематика је свестрано разматрана. Донети су конкретни закључци којима се покреће иницијатива да се на нивоу САП Војводине територије општина: Вршац, Бела Црква, Алибунар, Ковин и Пландиште прогласе СТАЛНО УГРОЖЕНИМ ОД СУВИШНИХ ВОДА.

Да се на основу таквог статуса на нивоу Покрајине обезбеде средства за израду студије која би дала трајна решења, као и средства за реализацију програма који би произашао из те студије.

Задужен је Секретаријат за пољопривреду, прехрамбену индустрију и водопривреду Регионалне привредне коморе да активно ради на реализацији донетих закључака.

Оваква иницијатива је у редовима колектива ПИК „Јужни Банат" наишла на свестрану подршку и одобравање из разлога што у реализацији тих закључака лежи перспектива будућег развоја и судбина производних биланса радне организације за пољопривредну производњу „Пољопривреда" пре свега.

Шованец дипл. инг. Антон

ПРОСЛАВА ОСЛОБОЂЕЊА У ГРЕБЕНЦУ

ЈОШ ЈЕДНА РАДНА ПОБЕДА

— Камен темељац положио земљоradник МОРАРИЈУ ГЕОРГ

Овогодишње славље 34-годишњице ослобођења Беле Цркве и околних села, трајало је три дана. За то је и било разлога. Најпре је пуштен у сао браћај асфалтни пут Врачевгај-Дубовац у дужини од 13 ипо километра. Следило је полагање камена темељца за изградњу Фабрике шпалт плочица. Отворен је и модеран млечни ресторан који већ давно недостаје граду. И касарне су назване именом народног хероја Славка-Саве Мунћана.

Са полагања камена темељца будућег складишта житарица у Гребенцу

Снимио: Ст. Соколовић

Завршни део прославе октобра био је свечан. У Гребенцу, селу румунског живља, пред великим бројем мештана и гостију са стране, уз звуке гребеначке фанфаре, положен је камен темељац за изградњу складишног простора за житарице, са млекаром, великом вагом и потребним радним просторијама. Вредност овог објекта је око 3,000.000 динара, са капацитетом од 150 вагона.

Објекат је од великог значаја за привреду општине. То је и био разлог да свечаностима присуствују друштвено-политички радници, функционери скупштине општине, представници месних заједница и радних организација, представници извођача радова као и представници банака пословних партнера.

Приликом отварања свечаности, уз пригодне речи поздрава, Војислав Павловић, директор Радне организације кооперације „Будућност", поред осталог рекао је да се изградњом овог објекта решава горући проблем ускладиштења житарица и млека, које је годинама мучио верне кооперанте и удружене земљораднике из Гребенца и Кајтасова.

Председник Радничког савета Радне организације кооперације „Будућност') Драгиша Драганић говорио је о развоју пољопривреде код нас, о трансформацији бивших земљорадничких задруга и СРЗ у Пољопривредни комбинат „Јужни Банат", а нарочито о садашњем положају произвођача кроз систем удруживања рада и средстава са ПК „Јужни Банат". Посебно је истакао и говорио о правима удружених произвођача, која проистиче из Устава и Закона о удруженом раду. По оцени Драганића досадашња сарадња између пољопривредних произвођача из Гребенца, Кајтасова и околине с једне стране и Пољопривредног комбината „Јужни Банат" с друге стране, било је на висини. Након што се изгради овај објекат, створиће се још бољи услов за свестранију и чвршћу сарадњу уз обострани интерес, закључио је Драганић.

Уз звуке фанфаре положио је камен темељац удружени земљорадник из Гребенца Морарију Георг,

Многобројним гостима Гребенчани су представили новоизграђену модерну школу са салом за физичко васпитање која је понос села.

Сава Соколовић

БЕЛОЦРКВАНИ ЗА ПОЛИТИЧКУ ШКОЛУ „ЈОСИП БРОЗ ТИТО"

ЈЕДИНСТВЕНО У АКЦИЈУ

Пред комунистима у ООСК белоцркванске општине, акцији прикупљања добровољних прилога за изградњу Политичке школе „Јосип Броз Тито" у Кумровцу прикључили се и радни људи из удруженог рада и грађани 14 месних заједница.

— Основне организације синдиката у радним организацијама су одлучиле, каже Окука Милан, председник Општинксог синдикалног већа, да сваки члан ове најмасовније организације радника да свој прилог у висини једне месечне чланарине а и више, а основне организације синдиката ће из својих средстава дати прилоге у зависности од могућности.

Прикупљање добровољних прилога за изградњу ове јединствене школе, која је настала као потреба Савеза комуниста и друштва за идејно-политичким оспособљавањем и марксистичким образовањем кадрова, за развијање друштвене праксе и теорије социјалистичког самоуправљања, отпочеће 1. октобра а трајаће до краја ове календарске године.

В. Бранков

КРУШЧИЦА

ДАН ОСЛОБОЂЕЊА ДОСТОЈНО ОБЕЛЕЖЕН

У част 1. октобра, Дана ослобођења Беле Цркве и околине од фашистичког окупатора, у Крушчици је 30. септембра одржана свечана академија. Прославу ове велике победе, остварене пре 34 године, организовали су омладинци чланови АКУД „Сава Мунћан" и ученици Основне школе.

Уводну реч имао је Весели Јозеф, председник Месне организације ССРН, који је евоцирао успомене на херојску борбу наших народа и народности и сам Дан ослобођења нашег места, а затим је говорио о постигнутим успесима и радним победама у периоду од ослобођења до данас.

1. октобра положен је венац на споменик палим борцима и ослободиоцима.

Будимка Шинжар

БЕЛОЦРКВАНСКЕ НОВИНЕ *Ваше новине*

Социјалистичка Република Србија - АП Војводина ИСТОРИСКИ АРХИВ Бела Црква

Нови експрес-ресторан, дах велеграда

29. септембра ове године, у присуству гостију, пресечена је врпца на улазним вратима и тиме је свечано

Барбара Шованек, радник

обележен почетак рада новог експрес-ресторана. Изградња овог објекта је дело реализације средњорочног плана РО „Трговина" у саставу СРО „Јужна Банат". Потреба за оваквим објектом осећа се одавно, а нарочито је изражена од 1976. године када је продавница са млечним ресторaном „Нон-стоп" преуређена у самопослугу.

Нови млечни ресторан је површине 145 квадратних метара. У две сале смештен је 21 сто и 84 седишта. Интеријер ресторана одише сигурним и добрим укусом, а фасада се, иако нова и различита, добро уклапа у амбијент старе улице. Сам ресторан има савремену опрему за брзо и хигијенско припремање свих врста јела и напитака, са могућношћу опслуживања 400 гостију у току дана. Ресторан је отворен целог дана, а у њему је запослено 9 радника трговачке струке. Тренутно се размишља о промени радног времена јер је око подне промет смањен, па се у то време предвиђа пауза, али би зато ресторан радио недељом после подне када би промет сигурно био већи.

Асортиман производа које ресторан нуди за сада је просечан и поред неких новитета као што је експрес-кафа. Сендвичи су немаштовити и гломазни и пециво углавном од лиснатог теста, те је по укусу слично једно другом. Такође, колико је добра и оригинална идеја да се овде продају и готова фабричка јела време ће да покаже. На крају, нека од поменутих само су привремена решења, а за ресторан би било више него добро када би имао свој специјалитет ради кога би и свраћали у њега.

Бранислава Рандељ

Пут Врачевгај - Дубовац

Снимио: М. Болић

Обележавајући слободарске дане октобра 29. септембра, свечано је пуштен у саобраћај нови асфалтни пут Врачевгај — Дубовац у дужини од 13,5 км., чиме је остварена још једна радна победа радних људи и грађана белоцркванске комуне. Ова саобраћајница повезала је становнике овог дела јужног Баната са ужом Србијом. У присуству многобројних гостију нови пут је отворио, симболичним пресецањем врпце, Слободан Милидраговић, секретар СИЗ-а за стамбено-комуналну делатност, а о значају саобраћајнице говорио је Герхард Бурбах- секретар покрајинског Секретаријата за саобраћај и везе. Изградња пута стајала је 35 милиона динара.

★ ★

— ОКОМ ФОТОРЕПОРТЕРА —

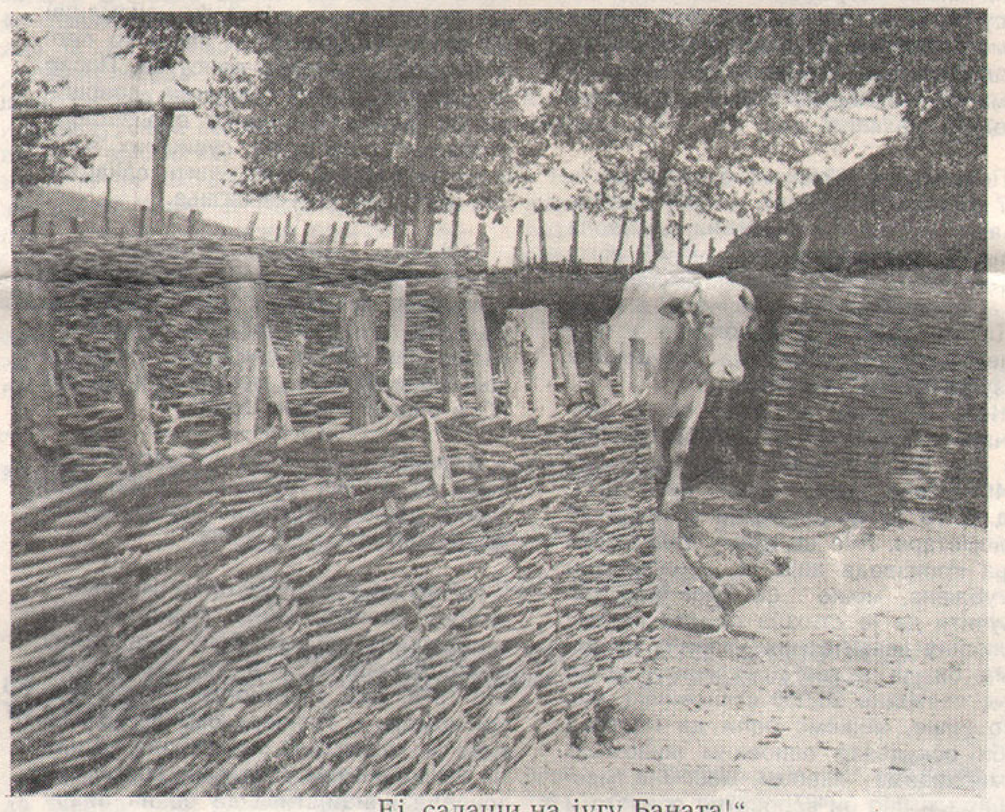

„Ај, салаши на југу Баната!"
Насупрот урбанизацији и савременом темпу живота, чари недирнуте природе налазимо још само на обронцима Делиблатске пешчаре.
Фото: Палинкаш

Сусрет на радном месту

Ницино папирнато доба

Николу Трајковског, радника у Скупштини општине Бела Црква, вероватно познају бар половина наших суграђана, а старији и средњовечни људи готово сви. Рођен је 1926. године у Ванбелу у Македонији, али у Белој Цркви живи пуне 33 године. Одмах по завршетку рата — 1945. године обрео се овде у Инвалидском центру, ту се и оженио, а 1948. године добија и прво запослење у Болници за плућне болести. Портирску дужност у овој установи обављао је око две године а онда — 1950. године добио је стан у садашњој згради Општинског комитета, па бившем срезу белоцркванском, а од 1953. године, дакле, пуних 25 година, ради у Скупштини општине.

Никола Трајковски

Од три дужности које упоредо, цело ово време обавља (курир, телефониста, штампар), Трајковски посебно издваја посао штампања материјала. И збиља, из само неколико статистичких података може се видети колика је обимност овог посла. Он просечно дневно одштампа најмање 10.000 примерака и све то сложи по страницама и изврши спајање материјала. То му дође око 150 риса месечно, а када је седница Скупштине општине само тај материјал редовно се штампа на скоро 150 риса циклостила. Ако се зна да један рис папира тежи 2,5 килограма, произилази да месечно одштампа око 375 килограма, годишње 4.500 килограма, односно до сада је одштампао више од 11 вагона разног материјала.

Кроз шалу и смех Ница с правом каже:

„Да сам само наслове ових материјала читао, сигурно бих био много више него што јесам".

Овде, код Николе, штампају се сви материјали за потребе Скупштине општине, Извршног већа и његових органа, за потребе ССРН, Општинског комитета СК, за омладину, СУБНОР, разне установе, па и радне организације. А наиђу и ванредни послови, као за време избора и других акција које се спроводе путем било које организације или органа, а Никола је некако увек посредно укључен и активиран, Само приликом прошлих избора ванредно је одштампао преко 30.000 обавештења.

Рад на телефонској централи му дође као узгредни посао, иако веома одговоран, јер, наравно, сваки кореспондент жели да буде брзо укључен, информисан. Исто тако одношење поште обавља у паузи, ако је уопште има.

Причао је Никола и о многим згодама и незгодама које је доживљавао у свом послу. Али скоро свакодневна је појава да у исто време треба да укључи или искључи гештетнер или „линдак" машину, некоме да везу. Пошто једном руком не може све то одједном да обави, и ногама се помаже. И посао иде и никада није затајио. Ништа горе од учесталих случајева да се неки материјал од пре неколико месеци па и године, треба поново да штампа. Тада мора да се преврне огромна хрпа папира да би се исти пронашао. Као, ето, лакше је да га Никола пронађе, него да се поново откуца.

Како рече друг Трајковски, ипак је све савладљиво. Чини се да га више пеку неке „ситнице" него све ове хрпе папирнатог материјала.

— За време избора, на пример — каже Никола, штампао сам све могуће материјале, нисам гледао ни на радно време на проблеме које сам у вези с тим имао. А награде, наравно добише сви, сем мене. Лични доходак имам око 3.110 динара, што сматрам да није адекватан моме раду. Сем тога, радим на тако прљавим пословима, а не добијам никакво радно одело (сем ципела због курирске службе).

Но, све је прошло како је прошло, трудио сам се да свој посао савесно обављам и да оставим добар утисак, а за месец-два бићу пензионер па ћу свој живот проводити у кругу својих унучића — завршио је друг Трајковски.

Ст. Соколовић

ИЗ ЖИВОТА И РАДА ИЗВИЂАЧА

ПРЕГЛЕД РАДА БИЛТЕНОМ

Одред извиђача у Белој Цркви настоји да што боље информише своје чланове. Један од облика обавештења јесте билтен „Уча" који белоцрквански извиђачи умножавају на шапилографу.

Имајући у виду значај информисања чланова наше организације и обавештење других о њеном раду, наша Редакција Билтена усмерила је све своје снаге не само на преглед рада и заједничких одлука већ и у пружању помоћи при стручном усавршавању наших чланова.

Редакција Билтена током свог дугогодишњег рада укључујући најспособније своје чланове у овакву врсту рада који је неопходан нашој организацији, постигла је значајне успехе. Показала се као најспособнија на 6. смотри извиђача Југославије сарађујући не само са штабовима пропаганде наше Покрајине, већ и са свим секцијама за културно-забавни живот из целе наше земље. Зато није ни чудо што је Редакција Савеза извиђача Војводине за лист „Јавор" примила са одушевљењем наш позив за сарадњу. Дугогодишњи уредник Редакције Билтена Миливој Јанковић, захваљујући самопрегорном раду својих сарадника између осталог остварио је и зближавање нашег Билтена са неколико чувених књижевника Покрајине који радо пружају подршку Редакцији у њеном раду. Имајући за собом успешан рад нашег Билтена ми из Редакције трудићемо се да не заостанемо за својим претходницима да и нашем Билтену повећамо квалитет те тако помогнемо не само нашим члановима већ и Одреду у целини.

За Редакцију Билтена извиђача из Беле Цркве.

Ђорђе Предић

У знаку театра

На наше велико задовољство, театар „Жарко Васиљевић" је и ове године положио све испите и чак и оне најсумњичавије уверио у пуну оправданост свог постојања.

Још марта месеца, на годишњој скупштини театра, Анђелко Стефановић је изнео готову концепцију прославе петогодишњице оснивања театра и програм БАПС-а. Планови су били-тада-врло примамљиви и граничили се са немогућим. Ипак, највећи део тог програма је врло успешно реализован. Није остварено само оно што није директно зависило од театра. „Дане културе" чинила је прослава Недеље театра и БАПС. „Дани културе" су отпочели уметничким резимеом нашег позоришта. У оквиру „Недеље театра" двадесети пут изведена је „Столица која се љуља", десети пут „Беспарица", трећи пут комедија „Идем у лов", а премијерно је пуштен на светло позорнице „Државни лопов". Са репризама, прослава је трајала до отварања БАПС-а када је уследила недеља сусрета јужнобанатских аматерских позоришта.

Комедија „Идем у лов" Жоржа Фејдоа „лежи" нашем ансамблу. Тематика је, иако окована аутором и костимографијом за неко давно доба, ипак сваврeмена. Мења се само угао посматрања. Овога пута глумци су осетили све углове и нијансе: од коншалантног — реалистичког, комичног до бурлескног. Тон и темпо читавој представи дао је изванредни Добрица Ментјуков. Он је овога пута паралелном пантомином обогатио представу новим квалитетом. Својим надахнућем инспирисао је све глумце. Све компоненте представе од глуме, декора, костима, ефеката-подређене су биле ритму представе тако да нам се чинило да је ова игра трајала у једном даху.

Знали су да дају добру представу, веровали у себе, а публика у њих.

„Државни лопов" је савремена комедија која ширином, дубином и снагом замаха открива горак укус сазнања суштине, ствари. Јозо, чувар добричина и наивчина, човек жигосан говорном маном и поред тога што, малтене живи са превејаним варалицама, лоповима и шпекулантима-остаје и у преступу невешт и наиван. Анђелко Стефановић се врло успело трансформисао у овакав лик и оставио запажену улогу.

Добрица Ментјуков, лежеран и убедљив на моменте је комедију драматизовао. Д. Момиров одлично зна текст, али је Кикија, чини ми се, глумио онако као што мисли да треба да глуми, а не онако како га он доживљава и осећа.

* * *

Прве вечери БАПС-а, после представе Идем у лов гостовао је Славко Симић. Он је успео да после буре смеха у сали завлада савршена тишина, да се не дише, и да се речи не слушају, не чују, него разумеју.

Друге вечери гледали смо „Покондирену тикву" аматерског позоришта из Ковина. Представа последње генерације гимназијалаца коју смо недавно гледали, многим је елементима јача. Гост вечери био је Миодраг Андрић, маштовит и неуморан.

Посебну лепоту и квалитет БАПС-у даје чињеница да најмлађи нису заборављени. Једно вече је припало њима. Гостовала је драмска група ученика Основне школе „Бранко Радичевић" из Уљме комадом „Чудотворни цвет", Костими су носили печат зналачки примењене симболике, а музика, прецизно одабрана-складно је пратила сценска збивања. Млади глумци су успели да понесу публику и да јој на свој начин причају о томе шта је добро, лепо, племенито. Гост вечери био је Драган Лаковић. Деца су имали своје вече и свог госта. Одушевљење и задовољство било је потпуно.

Зашто деца Беле Цркве не могу да имају своје позориште не знам? Неког правог разлога и оправдања сигурно нема.

Четврте вечери БАПС-а гледали смо „Атеље младих из Панчева" и њихову представу „Невидљиви Леонард". Овом ансамблу својствен је један посебан приступ грађи. Тема је савремена, узета из живота, ту, око нас. Иако се прича односи на конфликте девојчице која без родитељске помоћи, подршке и разумевања сазрева-порука је намењена и остављена родитељима.

Што смо еманципованији-то смо отуђенији. Отуђеност као наличје цивилизованог друштва постаје све веће што су и благодети цивилизације већи. Као да смо сви заборавили чаролије заједничког јутарњег доручка, поподневне породичне бесциљне шетње, недељних колача. Све савременији и модерније ни зашта и ни за кога немамо времена па чак ни за своју децу.

Гост вечери била је Ружица Сокић. На непосредан начин, својствен начин, својствен само њој, рекла нам је нешто више о томе како глумац покушава успева или не успева да се трансформише у лик јунака који глуми. Уз одломке из њених позоришних и телевизијских улога, доживљај вечери био је богат и потпун.

Иницијатива за „Дане културе" потиче из театра „Жарко Васиљевић"; програм прославе такође. Ипак без шире подршке и популарних покровитеља сигурно не бисмо имали ту срећу да двадесетак дана гледамо врсне уметнике и најбоља остварења наших и јужнобанатских аматера.

Прошле године БАПС је изазвао изненађења и одушевљење. Ове године БАПС је такође оправдао постојање.

Ђ.и Р. Г.

ПОВОДОМ ДАНА ОСЛОБОЂЕЊА ГРАДА

Изложба цвећа и ручних радова

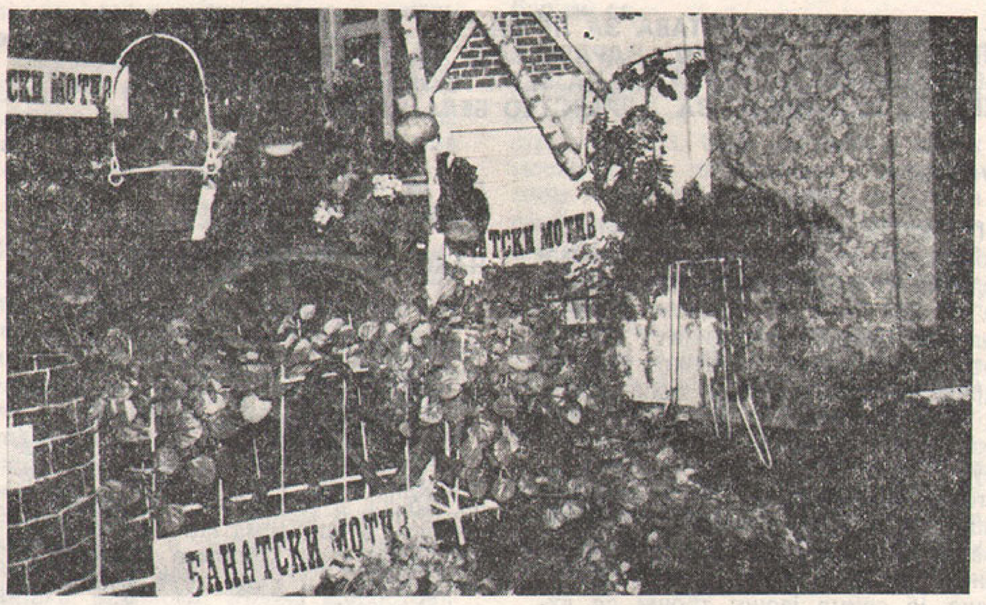

За Дан ослобођења града Беле Цркве била је отворена од 29. 09. до 2. 10. 1978. изложба цвећа у просторији Чешке беседе и изложба ручних радова у малој сали Радничког универзитета.

Изложбу цвећа је отворио председник Удружења Чедомир Куманов, који је са пар реченица топло поздравио госте као и чланове Удружења и захвалио се на мосовном одзиву н учествовању и указао на даљу сарадњу убудуће.

Важно је споменути да су на изложби цвећа поред чланова Удружења самостално излагали: Шмида Ана Куманов Драгица и Млинарић Вера, Шнајдер Мила и Јосип, Бродваревић Нада, Лехоцки Мирјана и Фиксер Хилда, Филиповић Нада, Шинжар Зора, Радивојев Ђека, Кантаревић Илинка, Лехоцки Сеја, Јанковић Сава — банатски мотив, Витомиров Драга.

Као гости позвани су ПКБ Агровршац - стакленик - Вршац из Вршца са разним цвећем каранфила и гербера, фикуса, сансеверија и перонија. Наша Цвећара из Беле Цркве учествовала је цветним аражманом циклама.

Изложбу су у дане празника поред грађана нашег града посетили многобројни гости а вредно је споменути да је Удружење са својих 45 чланова за заштиту човекове средине из Новог Сада био гост Удружењу љубитеља цвећа. Поред посете изложби цвећа и ручних радова чланови Удружења су посетили и лепо уређена двориштa наших чланова.

Изложбу је поселито 5.290 посетилаца рачунајући и школски узраст.

С. Стојановић

ИЗ ИНДУСТРИЈЕ НАМЕШТАЈА „ПОБЕДА"

Са новом опремом у нова улагања

Индустрија намештаја „Победа" је у 1978. години уложила 3.200,000 за набавку возила и најсавременије опреме претежно из увоза и на реконструкцију производног погона — лакирнице са увођењем кабине за шприцање и постављање „С" инсталације у најсавременијој конструкцији која обезбеђује стопостотну заштиту електричних варница и кварова на електричним инсталацијама које могу да изазову експлозију и пожар у погону у којем се процес производње одвија употребом лако-запаљивих матереијала.

Може се рећи да ће ова опрема у потпуности задовољити садашње потребе производње и да ће њихово подпуно искоришћавање у наредном периоду омогућити увећање производње за 20 — 30 одсто. Међутим, да би се ово увећање остварило и оправдало набавку средстава, потребно је обезбедити довољне количине енергије за напајање пнеуматских уређаја на опремама и алатима који се све више примењују у савременој производњи, јер повећавају продуктивност а смањују трошкове производње.

Да сада се снабдевање овом врстом енергије вршило покретним компресорима различитог капацитета који нису могли удовољити потребама производње због неквалитетног снобдевања опреме компримираног ваздуха, односно због великог процента влаге који је изазивао честе кварове на уређајима, а тиме и умањивали продуктивност радне организације.

Тако да је увођењем нове опреме дошло до отварања нових проблема који за решавање не трпе одлагање. јер би се набавком и повећањем постојећих компресора само делимично ублажила ситуациа, али би и даље остало отворено питање како добити квалитетан компримирани ваздух и сачувати век опреме као и како избацити класичну употребу алата (чекић и шрафцигер).

Једини излаз из овог проблема стручни колегијум „Победе" видео је у изградњи нове компресорске станице, те су одмах у том правцу предузели одговарајући кораци око обезбеђења средстава и проналаска погодног извођача радова. Но уз помоћ банке и пуно разумевање „Фаграма" из Смедерева средства су обезбеђена уз учешће из сопствених средстава.

Тако је Раднички савет на својој седници од 14. 09. 1978. године донео одлуку о изградњи нове компресорске станице капацитета 4,35 $м^3$/минут у вредности 600.000,00 динара. Ова компресорска станица производњом компримираног ваздуха не само да ће удовољити потребама производње и повећати продуктивност, већ ће омогућити и увођење још савременије опреме као и пнеуматских транспортних уређаја и алата.

А тиме би у „Победи" коначно у монтажи престало да се ради класичним ручним алатом, који је отежавао досадашњи рад радника и утицао на квалитет производа.

Изградња и монтажа компресорске станице на основу склопљеног уговора са извођачем радова „Фаграм" из Смедерева предвиђена је у првом тромесечју 1979. године, када ће и бити пуштена у рад.

Р. Стојчић

Социјалистичка Република Србија - АП Војводина ИСТОРИСКИ АРХИВ Бела Црква

ТЕШКОЋЕ У ФИНАНСИРАЊУ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ ЗЕМЉОРАДНИКА

Траже се трајна решења

— НЕДОСТАТАК СРЕДСТАВА ЗА ЛЕЧЕЊЕ 29 ОДСТО СТАНОВНИШТВА ОПШТИНЕ КОЈЕ КОРИСТИ ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ ПО ОСНОВУ ЗЕМЉОРАДНИЧКОГ ОСИГУРАЊА НАЈВЕЋИ ПРОБЛЕМ САМОУПРАВНЕ ИНТЕРЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ ЗА ЗДРАВСТВО БЕЛА ЦРКВА

ГУБИЦИ

Готово је већ постало правило да Фонд здравственог осигурања земљорадника послује са губицима, или како се то каже са вишком расхода над приходима. Из године у годину пред делегатима Скупштине СИЗ за здравство исти проблем: како покрити знатне губитке и које мере предузети да земљораднички фонд послује позитивно. Муку муче делегати, а незадовољни су и осигураници земљорадници када се на зборовима у насељеним местима предлаже повећање стопе доприноса. А једно је свима јасно: троши се више него што се има.

На једној од претходних седница Скупштине СИЗ за здравствоје договорено да се о читавој проблематици здравственог осигурања детаљно информишу земљорадници и да се, у вези са тим, сачини исцрпна Анализа о проблематици финансирања здравствене заштите земљорадника. Обзиром да се ради о значајној друштвеној области, о овој проблематици ће се расправљати у оквиру Социјалистичког савеза радног народа.

Ако посматрамо пословање Фонда земљорадника од оснивања СИЗ за здравство Бела Црква, ситуација је следећа: у 1975. години пубитак је износио 130, у 1976. години 102 и у 1977. години 289 старих милиона. Ове године недостајаће далеко више средстава, јер се приходи неће наплатити због насталих штета од поплава на индивидуалном сектору.

Главни узроци појаве губитка су слаба наплата прихода и недовољнос средстава која земљорадници издвајају за покриће нараслих трошкова здравствене заштите. До 1977. године основни узрок губитка је слаба наплата прихода. Тако је лечење у 1975. години коштало 496 старих милиона, а применом стопе доприноса на катастарски приход од 35 одсто и главарином од 250,00динара ти трошкови су могли да се покрију да су приходи наплаћени у стопостотном износу. Следеће 1976. године лечење земљорадника је коштало 680 старих милиона. Те године стопа је износила 50 одсто, а главарина 350,00 дин. па је могло да буде наплаћено 700 старих милиона. Међутим, у 1977. години трошкови лечења су били знатно већи и износили су 954 стара милиона. Како стопа доприноса и износ главарине нису мењани, то је у најбољем случају могло да се обезбеди свега 700 милиона старих динара. Значи, почев од 1977. године главни узрок губитка је тај што нису могла да се обезбеде онолика средства колико су износили трошкови лечења. Ваља рећи и то да је у ранијим годинама лечење земљорадника било знатно јефтиније од лечења других категорија осигураника јер су се приликом уговарања здравствене заштите са здравственим организацијама из Фонда земљорадника издвајала мања средства. Али од 1977. године раскинути су паушални односи, тако да и земљорадници плаћају лечење по цени услуга на принципу слободне размене рада.

У 1978. години повећана су давања земљорадника за здравствену заштиту за 30 одсто кроз увођење прогресивних стопа доприноса на катастарски приход које се крећу од 50 до 90 одсто, а главарина је смањена од 350,00 на 250,00 динара. На овај начин се могу обезбедити приходи од највише 860 старих милиона, док ће трошкови износити преко 1 милијарде и 100 милиона старих динара. Дакле, не могу се обезбедити ни приближна средства за финансирање здравствене заштите земљорадника.

За покриће губитака нису увођене ванредне стопе код зеемљорадника, већ су исти покривани из средстава других радних људи или из кредита.

КАКО СЕ ТРОШЕ СРЕДСТВА

Да ли се послује домаћински са средствима за здравствену заштиту земљорадника, да ли су земљорадници преоптерећени давањима кроз порезе и доприносе, питања су која су детаљно разматрана на самоуправним органима СИЗ за здравство Бела Црква, а посебно су обрађена у Анализи о проблематици финансирања здравствене заштите земљорадника. Наводимо само неке детаље из ове Анализе.

Ако је лечење 7.600 земљорадника у прошлој години коштало 954 милиона старих динара, а то значи да је просечна потрошња по 1 земљораднику износила 1.256,00 динара. Међутим, просечно давање за здравствену заштиту по 1 земљораднику је прошле године износило 876,00 динара. Када се упоредимо са другим општинама, види се да имамо најмања давања по 1 земљораднику просечно. Тако је просечно давање по 1 земљораднику у прошлој години у неразвијенијим општинама Војводине износило 1.140,00 дин, у јужном Банату 1.209,00 дин, а у Војводини 1.262,00 дин. На другој страни не може се рећи да је код нас прекомерна потрошња. Прошле године је просечна потрошња по 1 земљораднику износила у јужном Банату 1.156,00, у Војводини 1.584,00 и у 17 неразвијених општина 1.285,00 динара.

И у 1978. години смо планирали мања просечна давања по 1 земљораднику у односу на друга подручја. Предвиђа се да трошкови здравстве не заштите земљорадника догодине износе милијарду и 320 старих милиона динара. Уколико стопа доприноса и главарина остану непромењени, моћи ће да се обезбеде око 860 стара милиона, што значи да ће у 1979. години недостајати око 450 милиона старих динара.

Очигледно је да питање обезбеђења успешног пословања Фонда здравственог осигурања земљорадника представља веома сложен проблем, тим пре када се имају у виду и последице штета од поплаве Неповољна карактеристика наше општине је и та што је катастарски приход низак (856 милиона старих динара), па се морају примењивати високе стопе доприноса да би се обезбедили потребни приходи. Укупно захватање из катастарског прихода у овој години износи око 175 одсто, од чега само за здравствену заштиту 105 одсто. Да би се обезбедила потребна средства за лечење земљорадника у наредној години, требало би давања земљорадника повећати за 50 одсто То значи да би ионако висока стопа доприноса била знатно повећана. Истина ситуација ће бити ништо другачија од 1. јануара 1979. године у погледу процента захватања из катастарског прихода, јер ће катастарски приход бити увећан за 5 пута, те ће се смањити стопе захватања.

КОЛИКО КОШТА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Четворочлано домаћинство чији је катастарски приход 300 хиљада старих данара плаћа за здравствену заштиту 3.250,00 динара годишње, а што је месечно 271,00 дин, или месечно по члану 67,75 динара. Да би се у 1979. години обезбедила потребна средства и тиме пословало без губитака, ово домаћинство би требало да да још 32,00 динара месечно по члану. Четворочлано домаћинство чији је катастарски приход 500 хиљада старих динара плаћа годишње 5.000,00 дин, односно 416,00 дин. месечно, или 104,00 дин месечно по члану. За обезбеђење успешног пословања то домаћинство би требало да плаћа још 62,50 динара месечно по 1 члану.

Било је и захтева да се проблем губитака реши на наизглед једноставан начин, да се због недостатка довољних средстава смање права земљорадника из здравственог осигурања, односно да земљорадници више плаћају приликом коришћења здравствене заштите. Међутим, здравствено осигурање земљорадника је обавезно по закону, што значи да се морају обезбедити средства за обавезне видове здравствене заштите на принципима узајамности и солидарности. Но, за проширене видове здравствене заштите може се предвидети да осигураници сносе трошкове лечења или да учествују у сношењу дела трошкова лечења. Рачунским путем се врло лако може доћи до тога како да се кроз смањење права обезбеди успешно пословање Фонда земљорадника. То би значило да болесник плаћа пуну цену болничког дана, пуну цену амбулантних услуга и 50 одсто од цене лека, под условом да се средства обезбеђују у садашњем износу. Овакво размишљамо док смо здрави и док нам се ништа не догоди, јер само 10 дана у болници коштају 4.000,00 5.000,00 6.000,00 па и више динара.

Тражење излаза за превазилажење изразито тешког финансијског стања у остваривању здравствене заштите земљорадника у правцу укидања или смањења права из здравственог осигурања значило би корак назад у развоју здравствене заштите, а принцип солидарности био би у великој мери сужен у оној друштвеној области где је управо најнеопходнији

О читавој овој проблематици водиће се јавна дискусија, не би ли се нашао пут за трајније обезбеђивање успешног пословања Фонда здравственог осигурања земљорадника, а тиме и Самоуправне интересне заједнице за здравство Бела Црква у целини, не би ли се кренуло у бржи развој здравствене заштите и здравствене делатности у циљу унапређиштва и продуњења радног и животног века човека произвођача.

Ј.Б.

ИСТОРИЈА БЕЛОЦРКВАНСКОГ ВИНОГОРЈА

У белоцркванском хатару 1817. године било је 526 јутара винограда. У суседним хатарима било је 596 јутара винограда. Квалитет вина био је добар, цењен и тражен. Ове године произведено је 9.860 акова вина. Ово вино је преко Панчева и Земуна извожено у Србију и све крајеве простране аустријске царевине. У овој години култивисано је вино „црвени шилер" у већим количинама. После доброг приноса винограда 1811. године разорен је један део општинског пашњака и засађен виновом лозом. Стари пашњак засађен је виновом лозом 1828. године. Већ је 1831. године под виноградима у белоцркванском хатару било 1285 јутара под виноградима, а 1831. године 1837 јутара. Ова година била је веома родна и она се обележавала као година процвата белоцркванског виноградарства. Производња је достигла цифру преко 100.000 акова вина које се преко Банатске Паланке шлеповима Дунавом транспортује у свет. Први плуг одгртач произведен је 1841. године и стављен је у употребу, чиме се много уштеди и радна снага. Када се Бела Црква 1858. године прикључила железничкој прузи Јасеново Темишвар и на тај начин укључила у европски железнички саобраћај, трговина вином добија све већи значај. Већ 1850. године произведено је више од 150.000 акова вина. Прва муљача за вино набављена је 1862. године. Вино „ризлинг" први пут је култивирано 1863. године. У овој години белоцрквански виноградари учествовали су на првој изложби вина у Хамбургу, на којој су добили четири сребрне и четири бронзане медаље.

Виноградарско друштво које је врло корисно деловало на унапређење виноградарства, основано је 1866. године. У години 1869. повећана је површина под виноградима на 4.030 јутара и било је засађено 64 сорте грожђа. Под виноградима је 1875. године било 4.522 јутра. У времену од 1866 — 1876. године белоцрквански виноградари учествују на изложбама вина и грожђа у Бечу 1866. године, 1868. у Оравици, у Бечу поново 1869. године. На светској изложби вина у Бечу 1875. године, на изложби у Сегедину 1875. године, освајали су златне, сребрне и бронзане медаље. Према извештају железничке станице 1879. године из Беле Цркве је извезено 14.448 тона вина и 292 тоне ракије.

Више од половине укупног извоза чинили су виноградарски производи. Вино се транспортовало у Аустрију, Француску, Швајцарску, Италију, Румунију, Немачку и Србију.

Међутим 1880. година била је катастрофална за белоцрквансно виноградарство. Појавила се филоксера. Држава и Градски магистрат одмах су предузели потребне заштитне мере против овог најопаснијег непријатеља винове лозе. Тако је влада основала у Белој Цркви 1882. године Инспекторат за заштиту од филоксере. Градски магистрат је 1883. године основао Огледну станицу за заштиту од филоксере, доделивши јој 3 јутра земље, да би идуће године ову површину повећао на 10 јутара. Ову станицу преузела је држава, у њој је отпочела успешна производња лозе са америчком подлогом. Ову станицу држава је продала Магистрату 1895. године. Стари виногради у току 10 година потпуно су уништени. У белоцркванском хатару је 1890. године остало само 140 јутара старих винограда. Све је било уништено. Већ 1885. године засађено је било 817 јутара на америчкој подлози. Добра берба од 1888. године повратила је храброст и самопоуздање. У пролеће 1892. године засађено је 751.612 чокота америчке лозе уве-

зене из Француске. Ова лоза коштала је 6.765 форинти. Према исказу Државног лозног расадника набављене су следеће врсте лозе: iaquez 452.000 ком. vork medeira 17.000 ком. ripariasanvaga 107.400 ком. portalis 41.500 ком. rupertus 8.000 ком. viala 6.200 ком. solonis 12.800 ком. rerbemont 56.500 ком. и otelo 37.000. Министарство финансија је 27. јула 1893. године доделило белоцркванским виноградарима на обронцима Делиблатског песка 1.600 јутара. Овде је већ 1894. године било подигнуто 508 јутара винограда. На дупљајском и врачевгајском подручју подигнуто ј е још 603 јутара. Већ 1905. године на белоцркванском подручју било је подигнуто 5025 јутара винограда са годишњем приносом у просеку од 150—200.000 хектолитара вина. Тако је обновљено белоцркванско виногорје постало је поново главна привредна грана пољопривреде.

Стеван Јовичић

Социјалистичка Република Србија - АП Војводина ИСТОРИСКИ АРХИВ Бела Црква

На иницијативу Удружења бораца НОР-а Општинског одбора Бела Црква, Белоцркванске новине ће објављивати биографије народних хероја, истакнутих бораца и револуционара овог краја. Жеља је редакције да на овај начин допринесе чувању успомена на ове великане наше скорије историје, а да њихови животи буду пример младим генерацијама.

ПОРТРЕТИ РЕВОЛУЦИОНАРА

Славко Мунћан - Сава револуционар и народни херој

О животном путу и револуционарном делу Славка Мунћан-Саве на откривању његове бисте у Касарни која сада носи његово име, говорила је Станка Веселинов, првоборац овог краја.

Ова плоча на којој је уклесано име народног хероја Славка Мунћана Саве, које ће у будуће носити ваша касарна, није само белег и симбол сећања на једно велико доба наше револуције. Из ње, као и из других споменика, зрачи живот и друштвени напредак коме нема краја. Оваква и слична обележја не значе само испуњење дуга према великанима наше историје, него и стални подстицај, живу инспирацију и моралну обавезу генерацијама које долазе да, чувајући успомену на њих, друштвени прогрес развијају даље.

У томе је смисао оваквих знамења

Војници и старешине ове јединице Југословенске народне армије и млади људи Беле Цркве и свих крајева наше земље који буду пролазили кроз ову касарну ваља нешто више да знају ко је био тај Сава Мунћан, какав је био борац и револуционар, какав је био човек.

Животни пут Славка Мунћана Саве, једног од челника Комунистичке партије у Војводини и организатора оружаног устанка против окупатора у јужном Банату — није био дуг, али је његов револуционарни рад дубоко уграђен у историјско дело револуције. Њој је жртвовао све што су његов ум, обдареност и физичке снаге могле дати, па и свој млади живот.

Рођен је 6. јуна 1910. године у Крушчици у разгранатој фамилији Мунћана, која је испуњавала скоро читав један сокак (и данас га зову Мунћанов сокак). Отац му је био земљорадник са скромним иметком од десетак јутара не баш најбоље земље. Кад се његов отац Тима вратио из првог светксог рата, Сава је имао 8 година, а старији брат две године више. Рано су остали без мајке. Детињство је провео у селу играјући се са децом, која су правила пуцаљке од блата и зове. Прва, нејасна и збркана дечачка сазнања о страхотама рата Сава добија у Крушчици где је било доста зеленокадроваца, бегунаца из бивше аустроугарске војске. Казивања оца и других мештана и сељака из околних села о сусретима са руским заробљеницима на фронту у Галицији, о победи радника и сељака у Русији имала су одјека по нашим селима и на одређени начин продирала и у дечију душу.

Још у основној школи у Крушчици Сава показује изузетну интелигенцију. Гимназију је учио у Белој Цркзи, а последња два разреда и велику матуру завршио је у Вршцу. У току школовања био је одличан ђак и страстан читач.

Време у коме је Савина генерација расла и стицала прве представе о животу било је испуњено бурним и значајним догађајима. Био је завршен први светски рат, у Русији је победила октобарска револуција, у многим земљама у свету, па и у Југославији дошло је до снажних револуционарних врења. У земљи је почео да нараста и делује револуционаран радднички покрет предвођен Комунистичком партијом. Талас нових револуционарних идеја захватио је и многе људе радознала духа као што је био Сава. Он завршава гимназију у годинама када је стање у земљи било веома тешко. Југославију су раздирали класни и национални сукоби а велика светска криза притискала је целу земљу па и јужни Банат. Презадужено сељаштво је грцало под теретом дугова и зеленашких камата а сеоска сиротиња из места око Беле Цркве суровo искоришћавана од сеоских газда и богатих Шваба виноградара којима је белоцркванској пијаци за мизерне наднице продавала своју радну снагу.

У то време организовани раднички покрет и у нашем крају узима маха и делује нарочито међу сиромашним сељацима и интелигенцијом.

Још у вишим разредима гимназије Сава долази у додир са напредним људима овога краја и упознаје идеологију радничког покрета и Комунистичке партије. Али његово свесно опредељење настаје на Београдском универзитету на који се уписује 1930. године. За формирање његове револуционарне свести и одабирање животног пута долазак на студије имао је пресудан значај.

Дошао је на Правни факултет у најтежим данима монархофашистичке диктатуре. Злогласни режим краља Александра и генерала Петра Живковића бесомучно се устремио на Комунистичку партију са намером да угуши борбу радничке класе и сиромашног сељаштва. Земљом је харао свирепи терор. Вршена су убиства комунистичких бораца, масовна хапшења и премлаћивања у затворима. Само у првој години диктатуре, до краја 1929. забележено је 56 политичких убистава, 923 борца су страдала од последица мучења, а 9.236 их је било ухапшено. У првим налетима диктатуре убијени су у полицији секретар Комунистичке партије Ђуро Ђаковић и седам легендарних секретара Централног комитета СКОЈ-а, међу њима и Паја Маргановић, рођен у банатском селу Делиблату. У тамничке окове режим је стрпао и многе синове Војводине и Баната. Комунисти — Јован Трајковић, Радивоје Давидовић, Јован Веселинов, Серво Михаљ, Сењи Михаљ и многи други осуђени су на дугогодишњу робију. Године 1933. осуђен је на трогодишњу рабију и Жарко Зрењанин. Брталност режима изазвала је све већи отпор у масама. Ватра револуционарног покдета разгоревала се тада у радничким редовима широм земље и међу омладином. Београдски универзитет тих година и касније постаје један од најборбенијих и најдинамичнијих извориштa револуције. У редовима радничке и студентске омладине ври буна против насиља, неправде и злочина, против полицијског терора.

Ту, на Универзитету, Сава као члан Савеза комунистичке омладине учествује у многим акцијама које Партија и СКОЈ воде против фашизације земље, а нарочито у демонстрацијама против режима које органнизују радници и студенти. Својом енергијом, говорничким даром и оданошћу радничкој класи био је узор многим својим друговима и често у најистуренијим редовима, на челу акција. Године 1933. на Правном факултету постаје члан и активиста Партије. Окупио је младе Банаћане студенте: Дејана Бранкова, Жарка Деспотовића, Страхињу Стефановића, Марка Стојановића и друге који су постали пожртвовани борци и комунисти. Док су студирали, сви су се они сами издржавали разносећи млеко по Београду. Учили су, физички радили и борили се.

Али ни Сава, као и многи други револуционари, није измакао оку полиције. После студентских демонстрација 1933. бива ухапшен и након месец дана проведених у београдском мучилишту, Главњачи, искључен са факултета и протерен у родно место Крушчицу. Режим му је пресекао студије а име убележено у полицијске анале и картотеке. То је био разлог да никада не добије запослење. Тешко му је било што је пао на терет оца и брата, али им је помагао у пољским радовима колико је могао. Од тада живот и дело Саве Мунћана припадају Партији и радничком покрету. Као и многи његови савременици своју личност револуционара наставио је да изграђује у пракси, у борби и акцији.

— наставак у следећем броју —

Поводом шездесетогодишњице проб оја солунског фронта

НАШ ЈЕДИНИ „СОЛУНАЦ"

БЛАГОЈЕ ЛАЗИЋ, рођен је 1894. године у Поповцу код Ниша, једини је учесник у пробоју солунског фронта, који сада живи на територији општине Бела Црква.

Када га је, поводом шездесетогодишњице пробоја солунског фронта, у својој кући у Улици ЈНА у Белој Цркви, посетила делегација Општинског савеза бораца НОР-а, његовој радости није било краја. Трудио се чика Благоје да прикрије сузе, али су се оне неумољиво котрљале низ образе. Симболични поклон СУБНОРа схватио је као пажњу коју заслужује човек који је претрпео све албанске, крфске и солунске голготе.

Доста оронуо, али ипак држећи овај осамдесеточетворогодишњак, смогао је снаге да се присети чак и многих детаља из свога ратништва пре шездесет и више година, када је храбра српска војска под притиском далеко надмоћније аустроугарске силе, била принуђена да привремено напусти своја огњишта, али никада не и своју домовину.

Причао је чика Благоје од прве мобилизације у Нишу која је обављена 1. јануара 1914. године, до формирања његовог 16. пука моравске дивизије, о првом збору у Прокупљу, о борбама и повлачењу према Битољу Ресену.

— Никада нећу заборавити кршевиту и беспућну Албанију — каже даље чика Благоје — која нам је однела безброј исцрпљених али тако потребних живота. Шест дана и толико ноћи водиле су нас козје стазе ка Валони, Драчу, Елбасану... Француску љубав и пажњу према српској изнуреној војсци никада не могу заборавити. Пошто смо њиховим бродовима пребачени на острво Крф -- наставља Лазић, овде су нас прихватили баш као своје. Али, и поред изванредне неге, требало нам је пуна три месеца да ми, који смо преживели, будемо опорављени и поново спремни за борбу...

Дошао је затим Солун и задње припреме за коначан јуриш, за ослобођење своје напаћене Србије.

Ређа затим чика Благоје детаље све до оног одлучујућег 15. септембра 1918. године, када је управо и почео слом Аустроугарске царевине. А том датуму пуно незаборавних детаља.

— Командир чете — прича Лазић, наредио нам је да се претходне ноћи, добро испавамо, јер ћемо кренути у незадрживи јуриш за ослобођење домовине. Али, у том исчекивању, у чежњи за својом домовином нико ни ока није склопио. На ногама смо дочекали тај одлучујући тренутак. Стрпљиво и добро организована артиљеријска припрема чини ми се да је одлучила тај рат. Запалило се и небо и земља. Горео је Кајмакчалан. Прве непријатељске траншеје биле су потпуно уништене, па је непријатељ давао слаб отпор. Занети тим почетним успехом, јурили смо непријатеља, не дајући му да се поново сконцентрише и да пружи озбиљнији отпор...

Благоје Лазић

Било је много и наших жртава, о њима је песник испевао стихове на којима ће се школовати младе генерације:

„Путниче, стани!
С капом у руци њима се поклони
и редом тако изљуби их свију!"

Ову другу чика Благојеву причу завршимо тиме, да се од Албаније, Крфа, Солуна, Кајмакчалана, преко Македоније и Србије, 1919. године обрео овде у Белој Цркви, да се ту оженио и постао житељ овог града. Са својом супругом Катарином стекао је двоје деце (сина и ћерку), угледне грађане наше земље. Остварио је занатлијску пензију (био је кројач војног одела), која је више него симболична — 760 динара. Задовољан је што му је друштво дало признање као носиоцу „Албанске споменице", чиме му је овај месечни приход повећан још за око целе пензије.

Подупирући се штапом, сада својим нераздвојним другом, овај стари ратник испратио нас је, како то овде и доликује, чак до капије.

Пожелимо му здравље и дуг живот

Стојче Соколовић

Поводом ограничења радног времена Бензијске станице

ОДЛУКА БЕЗ ПРЕСЕДАНА

Овога пута не говоримо о томе ко је донео одлуку да Бензијска станица у Белој Цркви не ради од 21,00 до 05,00 часова. Па чак ни који су мотиви утицали за доношење такве одлуке. Погледајмо само ону другу (а касније и трећу, можда најважнију) страну.

На територије општине Бела Црква ово је једина бензијска станица. Најближа је она у Вршцу на удаљености од 35 километара, или она у Ујми исто толико. На територији општине има неколико хиљада моторних возила која троше нафту или бензин (овај или онај). Ту је и међународни пут — један па други. И сви ти мотористи некуда журе. Живот их приморава, потребе.

Али, нажалост, то им неко ускраћује. Па ипак, она трећа страна вероватно је најинтересантнија и прва. Јер, на Бензијској станици, сем „уредних" саобраћајних знакова и обавештења да пумпа ради од — до, у празном времену нема никога. А у то време јасно се пресијавају локве просутог горива на платоу поред пумпи, сјаје се бурад пуна мазивом, стрче боце са бутан-пропаном! Све на домаку огромних резервоара који чекају непажњу или обест пролазника.

С правом се може поставити питање: где је овде друштвена самозаштита, безбедност. Да ли треба неко да одговара пре него што дође до нежељеног?

Возачи можда и нису толико интересантни.

Ст. Соколовић

ЗЛОСЛУТНЕ КУТИЈЕ

Већ дуже време у Белој Цркви и по неким селима општине, несташни дечаци играју по улицама чудну игру неуких кореографа-игру кутијама у којој налазе забаву а уједно и засмејавају пролазнике излажући тиме и себе и возаче аутомобила опасности.

Цела игра састоји се у томе што у повећу кутију уђе један понекад два па и више дечака, поклопце опусте до тла и пролазник на тротоару или улици види празну кутију која се помера.

Наравно, кутија се не помера сама, померају је дечаци који се налазе унутра. Можда би се могло и рећи: деца су, па нека се играју; и нека све би можда било опростиво да она не парадирају и коловозом.

Два оваква несташна малишана, из Дома, поставили су своју кутију на улазу у РО „Пољопривреда" и у њој се и гостили.

У то време наишао је комбибусом возач Живанов Цветко и не слутећи шта се крије у тој кутији, прекорио је "ко баца те кутије" и видевши да једна стоји прегажена, наишао је и преко те целе.

Наишавши преко ње, осетио је отпор и брзо стао и сам не знајући о чему се ради. Убрзо „покретна кутија" се отвара и из ње истрчава дечак а други преплашени и мало ганут плаче.

За сваки случај возач га је одвеза о у Дом здравља али на срећу није био озлеђен.

Нека овај пример буде поука и осталој деци.

Т. Момчилов

АВИЈОНСКА БОМБА У ШУПИ

РАВНАЈУЋИ НОВОСАГРАЂЕНУ ШУПУ КРАЈ КУЋЕ НА БРЕГУ „УРВАН" СИН ТРГОВЦА ВОТИПКЕ РУДОЛФА — ЈОЗЕФ, НАИШАО ЈЕ НА АВИОНСКУ БОМБУ, КОЈА ЈЕ ЈОШ ИЗ РАТА НЕТАКНУТА МИРНО ПОЧИВАЛА У ЗЕМЉИ

Догодило се то шестог октобра, предвече....

Равнајући шупу Јозефу је лопата закачињала неки предмет за који је претпостављао да је гвозден у облику ведра па је он решио да га извади. Откопавајући около установио је да то није ведро, јер убрзо су се појавила и нека пераја (било их је шест). Позвао је оца коме није било тешко да одгонетне да је то авионска бомба, јер је он пре тридесете година служио армију при авијацији. Уз његов надзор и упутства, син је успео да је извуче из земље....

Према опису чика Рудија, дужина тела јој је износила 120 см., укупна дужина око 150-170 см а тежина око 120-150 кг.

Одмах су обавестили СУП, који је преузео даљу одговорност и 12. октобра је депортована за Београд.

Тодор Момчилов

Није сад измишљено

АМАНЕТ ГЕНЕРАЦИЈАМА

Чуо сам, приликом полагања камена темељца, да је сад измишљено то стављање урне са повељом у темељ зграде. Ради „јестија и питија" кажу. А није истина. Радило се тако и пре, и наши преци су то чинили. Ево чујте.

Приликом рушења последње зграде Основне школе у Јасенову у зиду је нађен „чокањ од 2 децилитра (бочица из које се тада пила ракија по кафанама) и у њему свитак дуплог листа из „прописа" (тако се тада звала ђачка свеска). Чокањ је био зачепљен плутаним чепом и заливен воском. На свитку пише: „Споменица. Ово зданије зидано је године 1904 и опредељено је за стан српског православног учитеља, под управом: Кнеза Мите Милетића Бележника Андреје Шалковића, Пароха Мите Шаиће Благаиника Гаје Басарабе као школски одборници, даље заклетници Сава Гимбош и Сава Предић и поднкеза Јосифа Николић, — Као кмет: Сава Перчинов, Јоле Стојанов, Светозар Казимиров, Симић Никола и учитеља Јована Кадић, учитељица Марија Бркић. Зидари овог зданија беше Фухс Молнар и Тиетц из Стаморе. Бога да младеж која ову школу похађају напредна и благословена буду дајемо ову успомену да се ради успомене нашим потомцима у ове зидове сазида. Јасенова 30. Августа 1904."

Е, па нека ми још неко каже: „То се сад измислило."

Ђ. Перчинов

☆ ☆

НА ПРУЖЕНОЈ ПОМОЋИ И ЉУДСКОЈ СОЛИДАРНОСТИ

Захвалност Месне заједнице Кусић

Мајске и јунске поплаве у овој години које су највише погодиле село Кусић, остаће у лошем сећању његових житеља. Благодарећи солидарности шире политичке заједнице и изузетном залагању свих наших радних људи ситуација се санира и нормализује. Посебно се захваљујемо на указаној помоћи Извршном већу Војводине, Заједници општина СР Србије, скупштинама општина: Хрватска Костајница, Ковин, Врбас, Панчево, Бела Црква и њеном Извршном већу, радним организацијама из општине Ковин и Бела Црква, братској Месној заједници Доња Велешња, Месној заједници Крушчица, Гарнизону ЈНА из Беле Цркве, организацији Црвеног крста из Беле Цркве, Дому здравља из Беле Цркве, Општинском штабу цивилне заштите из Беле Цркве, представницима штампе и телевизије, Станици милиције, Водној заједници из Вршца, појединцима а пре свега Милановић Жарку пензионеру из Беле Цркве на пружању помоћи и људској солидарности.

Жарко Милановић

Месна заједница Кусић

А Ф О Р И З М И О...

Мој стандард ме подсећа на реку: извори мали а ушће велико.

— □□ —

Хороскопи су све више у моди. Не улазећи у перспективе осталих знакова, ипак, најбољу будућност имају они рођени под знаком — „Ваге".

— □□ —

Рад је створио савременог човека. Многи, међутим, мисле да је у питању — прековремени рад.

— □□ —

Према неким научним истраживањима, зуби нам се данас далеко брже ломе. Није ни чудо — у какве све проблеме морамо да загриземо.

Општинско јавно тужилаштво у Белој Цркви

Осуђена за шверц златним накитом

Општинско јавно тужилаштво у Белој Цркви оптужило је Јованку Гавриловић из Беле Цркве што је 21. 04. 1978. године у Трсту купила 44 златна ланчића, 59 златних наруквица, 14 златних медаљона, 40 златних прстенова, 8 златних мушких прстенова и 4 златна женска прстена све у вредности 47.840 динара. Ове златне наките Гавриловић је покушала да унесе у СФРЈ преко граничног прелаза Царинарнице жељезничке станице Сежана с намером да све предмете продаје по Белој Цркви и ближој околини као и у суседној СР Румунији. На тај је начин Јованка, немајући овлашћења за трговину, набавила робу у већој количини ради продаје чиме је извршила кривично дело недозвољене трговине.

В. Б.

БЕЛОЦРКВАНСКЕ НОВИНЕ

ВАШЕ НОВИНЕ

Социјалистичка Република Србија · АП Војводина · ИСТОРИЈСКИ АРХИВ · Бела Црква

ИСКРЕ

СИЗ за усмерено образовање у друштвеним делатностима из Новог Сада обавестио је школе да, у будуће, све представке и предлоге шаљу умножене у 120 примерака, јер СТРУЧНА СЛУЖБА СИЗ-е ТО НЕ МОЖЕ ДА УРАДИ.

У школама је то сасвим могуће. Стручне службе нису баш развијене, али има доста професора који су остали без часова па иначе немају шта да раде.

БАР У НЕЧЕМ ПРВИ!

Немојте бити изненађени ако вас информишемо да је СКУПШТИНА ОПШТИНЕ Бела Црква најбогатија у земљи. За доказ нисмо се користили никаквим статистичким подацима.

Једноставно, прочитали смо на таблама магистралних и регионалних путева који воде ка Белој Цркви, а на којима дословно пише: „Територија СО Бела Црква".

„Сиромашне" скупштине обележене су овако: „Територија (па њен назив)".
Сироте скупштине!

УМЕСТО ЗЕМЉЕ ТРЕСЛЕ СЕ ГАЋЕ

Предвидела видовита баба Ванга земљотрес за 17. октобар и то са епицентром у Вршцу.

Кажу да су неким Вршчанима почеле да се тресу гаће још пар дана раније.

★ ★

Чује се да су продавнице у Вршцу, па и Белој Цркви, распродале сву камп-опрему и ћебад поводом најављеног земљотреса.

★ ★

А да ту „буву" нису пустили трговци а не баба Ванга?

★ ★

Из добро обавештених кругова дознали смо да су многи вршачки директори ових дана отишли на службена путовања.

УРБАНИЗАЦИЈА

Судећи по раскопаним улицама и посеченим дворедима, симболима града, Јасеново је постало град.

ПИСМА РЕДАКЦИЈИ

Цењени другови,

БЕЛОЦРКВАНСКЕ НОВИНЕ су стварно симпатичан лист, имате изванредне сараднике који на веома стручан начин износе детаље свакидашњице, ту су и врсни снимаљи који знају да забележе вредне новине, мотиве и много тога сличног. БРАВО!

Верујем, да га сви ми много волимо. Добро је што је тако. Сигуран сам да постоје и песници међу нама, они би о свом граду много певали, а волимо га, богме, сви, зато им омогућимо да сву своју љубав открију свом граду, да певају о њему, нека имају свој кутак у листу.

Топло вас поздравља и жели пуно успеха у раду

Драган Богдановић
радник ООУР „Стругара"

Друже Богдановићу,

Ваш предлог је за сваку похвалу. Редакција о њему размишља и настоји да га спроведе у дело па је ово, истовремено, и позив свим литератама.

Захваљујемо на лепом мишљењу о нашем листу и топлим жељама, трудићемо се да га одржимо па и, колико је то могуће, побољшамо.

Редакција

ЈАСЕНОВО

УТАКМИЦА ЗА ГУРМАНЕ

У Јасенову је 17. септембра одиграна фудбалска утакмица између ФК „Караш" из Јасенова и ФК „Борац" из Врачевгаја. Резултат 3 : 1 за ФК „Караш". Утакмица је била прави спортски доживљај за гледаоце. Четири постигнута гола била су ужитак за гледаоце.

Ево доказа. У току другог полувремена комбајн са радницима враћао се са вршидбе сунцокрета. Остали су да гледају утакмицу. Радник са комбајна примети друга међу гледаоцима и довикне му да иде да помогне жени јер има још око 50 џакова да се утоваре. Овај одговори: „Ово не могу да напустим па макар целу ноћ носио џакове. Овако нешто се не виђа често".

Ђ. П.

ПОВОДОМ

„Трке ослобођења Вршца '78"

Поводом Дана ослобођења Вршца под покровитељством Општинског одбора за неговање традиција НОБ-а одржана је традиционална улична трка „Трка ослобођења 78". Наш суграђанин Милојковић Радиша, активни члан Атлетског клуба „Партизан" под покровитељством „Белоцрквањских новина" учествовао је у категорији сениора на стази од 2000 метара. На тој стази учествовало је око 25 атлетичара из Војводине и неколико атлетичара из афричких земаља, иначе ученици Пољопривредне школе у Вршцу.

У тој трци Милојковић је освојио шесто место, а прво место заузео је војник из Вршачког гарнизона иначе активни члан Атлетског клуба „Ријека".

З. Панић

Зашто „РАТАР" губи утакмице

Ово питање постаје све озбиљније. Зашто „Ратар" не може већ три утакмице да реши у своју корист. Прво, то нису минималне победе противника, већ су то катастрофални порази (напр. за две утакмице примили смо 10 голова а послигли само 1). Играчи „Ратар"-а успели су да победе свог највећег ривала кад им је управа обећала рибљу чорбу у Паланци (знамо да је то био клуб из Ульме), а сада не може да реализује у своју корист ни једну утакмицу. Ради поређења навешћемо само овај пример: на недавно одиграној утакмица са „Јаношином" из Јаношика „Ратар" је једва успео да извуче нерешен резултат а, у прошлогодишњем првенству „Ратар" је над овом екипом забележио убедљиву победу од 10 : 0. Шта се то сада дешава у овој екипи? Да ли немају снаге или се не залажу довољно, или пак исувише олако схватају противника.

Међутим, изводи се један логички закључак а то је да „Ратар" може победити само онда када је у питању једна безначајна вечера у Паланци. Овај закључак требао би мало да утиче на руководство „Ратара" јер ако настави са оваквом игром сигурно је да га у идућем првенству чекају ривали „Општинске" лиге, За сада питање које смо поставили остаје отворено све док се не увиде праве грешке и не укаже играчима да фудбал играју не само за себе већ и за оне који су на клупи и за оне који су иза ограде.

Стојан Трбојевић

укрштене речи бр. 19

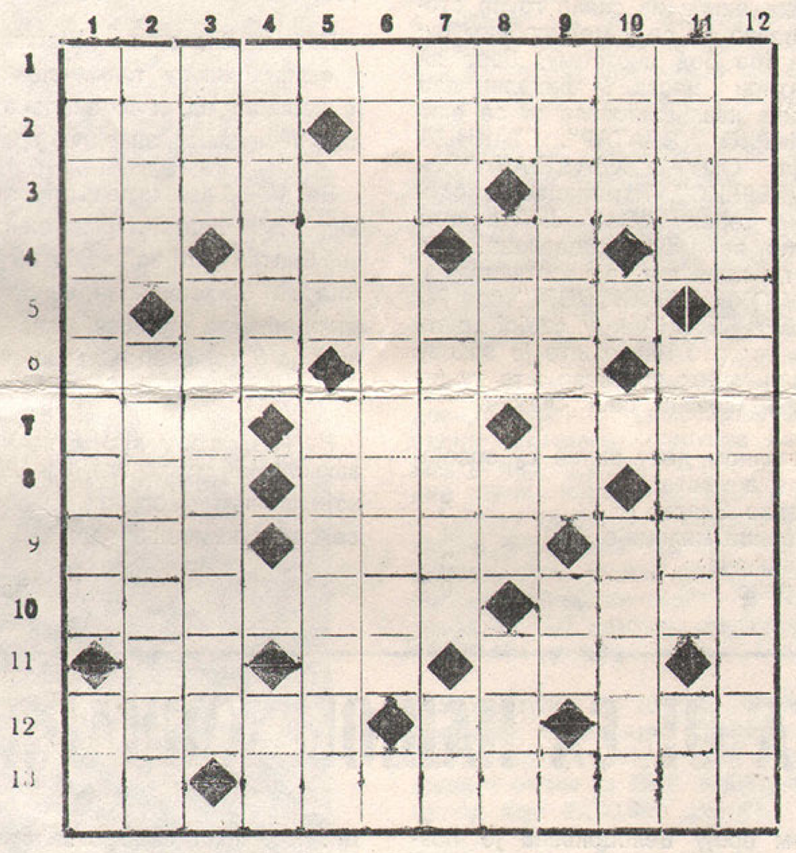

УКРШТЕНЕ РЕЧИ БРОЈ 19.

ВОДОРАВНО: 1. Презиме и име шведског политичара и генер. секретара ОУН од 1953—1961; 2. полет — огњено, пламено; 3. законит — повреда тела на неки предмет, налет; 4. река у Аустрији — кајкавска упитна заменица — хем. ознака сребра — Матица српска (скр.); 5. музичка приредба; 6. пакет, овој — стара држава у Месопотамији — ознака рег. Сиска; 7. два иста предмета — уметност (франц.) — није прав; 8. прост број — служи за превоз преко реке — рег. ознака Ливна; 9. напитак до краја — врста колача — јато инсеката; 10. жена која рађа децу — обележја народа по боји коже; 11. рег. ознака Ваљева — египат. божанство — сродство; 12. наш књижевник (Ели), може и припадници државе на Сев. Европе — река у Италији — место у Бачкој, речно острво; 13. најчешћи завршетак срп. презимена — противник борца, неборац.

УСПРАВНО: 1. ваздушно превоз средство — ознака Филаделфије; 2. име франц. филмског глумца Делона — један од првобораца социјализма у Србији (Светозар); 3. врач код дивљих народа — подобан, од интереса; 4. врста пастила за грло — хем. ознака за калцијум; 5. инд. биљка — лек против прехладе, главобоље; 6. припадници једног народа у Сред. Европи; 7. Енглеска Академија наука (скр.) — који воли лепо, негује лепоту — Лудолфов број 3,14; 8. иницијали имена и презимена највећег руског класика (Николајевића) — земљишне мере — нота солмизације — сужањ; 9. другарица (макед.) — грчко слово; 10. очев отац — електронски прислушкивач; 11. ранији назив Вијетнама — модерно спремиште за жито — потврдна реч; 12. највеће дело нашег песника Петра Петровића Његоша.

Милан Шотић

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИЦЕ БРОЈ 18: 1. необавештеност; 2. екорани — веридба; 3. свест — Мароко; 4. вал — емајл — Оман; 5. рт — — месождер; 6. сомот — сондиран; 7. тр. — ЗРИТВ — РМА; 8. оно — рата — чот; 9. нада — мотели — ВР; 10. отонел — иловача; 11. соли — Ив — Евица; 12. ТМ — конац — Инари. УСПРАВНО: 1. несврстаност; 2. екваторм — атом; 3. Орел — одол; 4. бас — познаник; 5. Анте — три; 6. ви — ММ — млин; 7. маестро — ВА; 8. швајсовати; 9. терлон — теле; 10. Еро — ждралови; 11. Никодим — Ивин; 12. Одмерач — Аца; 13. СБ — ара — овчар; 14. таин — Нитра.

Спорт ◆ Физичка култура ◆ Спорт

ПИК „ЈУЖНИ БАНАТ" ООУР „СЕРВИС" КВАЛИФИКОВАО СЕ ЗА ОЛИМПИЈАДУ РАДНИЧКИХ СПОРТСКИХ ИГАРА У ВЕЛИКОМ ФУДБАЛУ

УСПЕХ ВРЕДАН ПАЖЊЕ

Екипа ПИК „ЈУЖНИ БАНАТ„ ООУР „СЕРВИС" успешно је представљала нашу општину на МЕЂУОПШТИНСКИМ играма одржаним 30. 09. 1978. године у СЕЧЊУ.

На овом такмичењу учествовали су победници општина: ВРШАЦ, ПЛАНДИШТЕ, СЕЧАЊ и БЕЛА ЦРКВА.

Наш представник је у мечевима са екипама ВРШЦА и СЕЧЊА успео да освоји прво место чиме се квалификовао за РАДНИЧКУ олимпијаду.

Ова наша екипа учествовала је и на такмичењу међуопштинских првака у малом фудбалу али у овом такмичењу није успела да се квалификује за Олимпијаду јер, како смо сазнали по речима играча, на овом такмичењу судије су биле наклоњене домаћој екипи СЕЧЊА која је била прва.

Сви играчи ове екипе обећали су да ће се марљиво припремати како би нашу општине што боље репрезентовали на радничкој олимпијади.

Д. Александров

СМЕНА НА ПОБЕДНИЧКОМ ПОСТОЉУ

Нови првак „Жарко Златар"

Ових дана завршене су Радничке спортске игре општине Бела Црква у малом фудбалу. У овом такмичењу учествовало је 18 екипа из свих радних организација наше општине. Екипе су биле подељене у две групе и после квалификационих утакмица (играно је по бод систему) по две првопласиране екипе из сваке групе стекле су право да се у међусобним сусретима (по бод систеему) боре за прва четири места. У финални део такмичења квалификовале су се екипе: „ЖАРКО ЗЛАТАР", СТАНИЦА милиције, ООУР „ХЛАДЊАЧА" и ООУР „СЕРВИС". Такмичење је одржано на терену ДОМА ЈНА а исто је пратио већи број гледалаца. Ове године по први пут је учествовала и екипа ООУР „ТРАНСПОРТ" из РО СТАНДАРД-БЕТОН" и у својој групи заузела четврто место што је за ову екипу леп успех поговово што су играли само возачи овог ООУР-а.

У финалном делу екипе су освојиле следећа места:

1. Жарко Златар	5
2. Станица милиције	4
3. Хладњача	3
4. Сервис	0

Досадашњи победник ООУР „СЕРВИС" у овом такмичењу није понновио раније резултате али се то могло очекивати јер је ова екипа у међувремену заступала нашу општину на међуопштинским играма у малом фудбалу и великом фудбалу.

Победничка екипа „Жарко Златар" у овом циклусу такмичења показала је највише од свих екипа па је сасвим заслужено освојила прво место.

За најбољег играча проглашен је Марковић Златан, члан екипе „Жарко Златар", а за најбољег голмана Андрић Милош, члан екипе Станице милиције, за фер-плеј играча проглашен је Стојковић Славко, члан екипе Жарко Златар.

На крају овим путем желимо да се захвалимо друговима у Дому ЈНА који су нам омогућили и помогли да се ово такмичење одржи.

Д. Александров

Велики успех младих џудиста

Пионирска екипа Центра за борилачке спортове ЈК „Полет" Бела Црква

ЈК Пролетер из Зрењанина у част петнаестогодишњице свог постојања организовао је ове године на Дан ослобођења града „ЈУДО КУП ЗРЕЊАНИНА„.

Учествовале су екипе зоне Банат. Пионирска екипа ЈК „Полет" из Беле Цркве под стручним руководством Адеми Дулија и Буре Мирољуба наступила је у пуном саставу на овом такмичењу. Ова пионирска екипа која бележи сталан успон својом припремљеношћу и борбеношћу доказала је да је на самом врху у банатској зони. У пет категорија освојила је 3 сребрне и 1 златну медаљу. Златну медаљу освојио је Анђелић Саша који је приказао изванредну борбу и сва три противника тукао је чистим ипоном. Један од његових противника био је и треће пласиран на првенству Југославије.

Сребрне медаље освојили су: Митић Љубиша, Милишан Ратомир и Ракичевић Драган. Мали Ракичевић је одушевио публику јер се срчано борио са много старијим противницима иако је њему непуних седам година. Један од наших најбољих и најспремнијих такмичара Грујчић Синиша имао је у четвртфиналу противника тежег за 15 килограма од њега али га је ипак победио. Међутим у тој борби је повређен и морао је да се задовољи четвртим местом. Публика је са симпатијама пратила и борбе најмлађег такмичара нашег Шованек Дарка који има непуних шест година.

За успешну и добру сарадњу са Ј.К „Пролетер" из Зрењанина захвалницом и златном плакетом награђени су Адеми Дули потпредседник зоне Банат и тренер Бура Мирољуб. Наш најбољи такмичар Анђелић Саша (лево) у једној од својих успешних акција.

Б. Мирољуб

ШТА ЈЕ СА НАШОМ КОШАРКОМ!

Малом броју Белоцрквана је познато да кошаркашки спорт „живи" десетак година у нашем граду. То раздобље пропраћено је великим успесима и падовима. Али, бар што се тиче нашег града, за разлику од других спортова — кошаркаши су имали велике успехе, да би потом све ниже и ниже падали, те је питање њеног опстанка све актуелније.

Но, не улазећи у дубље анализе стања који су довели кошарку у незавидан положај, ваљало би се запитати: због чега је све то тако, када се зна — да су могућности за развој овог спорта у нашем граду солидне, да не кажемо — велике. Терени постоје (мада су недовољно и нерационално искоришћени), има и стручног кадра и, што је инајважније — има интересената. Међутим, и поред свега, очигледно је, да се кошарка (а и још неки спортови) неоправдано запостављају, те да се упорно форсирају други — који и поред солидне масовности постижу врло лоше резултате. Када су утемељивачи свуда у свету познате и признате „Југо-кошарке" морали пре тридесетак година сами да крче пут том спорту у нашој земљи — главни иницијатори свега тога били су појединци. Но, како сада ствари стоје, то питање постаје и даље актуелно тим више што и у малим срединама, каква је и наша, појединци (ентузијасти) остају главни пропагатори спорта.

Није ли, можда, крајње време да се цела друштвена заједница у Белој Цркви запита: па докле ли ће ти појединачни покушаји ентузијаста, заљубљеника у спорт, остати без оног основног — без помоћи друштва. Да ли заиста они морају све сами и докле ли ће се њихови пионирски покушаји и амбиције завршавати само на речима похвала неких. Да ли се не схвата да ти појединци желе просперитет Белој Цркви и њеном спорту? Да ли они остају и даље главни пропагатори? Наравно, ово комплексно и по много чему врло сложено питање немогућно је решавати путем овог чланка, нити он то може, али — није ли крајње време да се сви запитамо — па докле то тако?

С тога, потребно је, да се цела друштвена заједница у нашем граду заузме за то питање — питање спорта, и уопште физичке културе, а да не говоримо о кошарци. Потребно је да се свест људи промени, јер само променом дотадашњих-застарелих схватања може се успети са масовношћу из које ће касније резултирати одређени квалитет. Потребно је да се кошарка (и спорт уопште) прихвати у Белој Цркви, па ће питање њеног опстанка бити трајно и заувек решено...

На крају крајева, наше самоуправно-социјалистичко друштво јасно је дефинисало улогу физичке културе и спорта уопште, где очигледан пример пружају и одлуке Југословенског конгреса физичке културе (1958.), Резолуција о физичкој култури (1968.), Закон о физичкој култури (1972.) и др. Међутим, да ли су неке средине заборавиле на то, или, пак боје се „спортског образовања", или спорт и физичка култура још нису ушли у свест многих људи, не може се рећи, али је евидентно — да се у неким срединама те одлуке још не спроводе доследно у пракси.

Живан Иштванић

ФУДБАЛ

УДАРНА ТРОЈКА НА ЧЕЛУ

После четвртог кола јесењег дела фудбалског првенства Комуналне лиге прва три места запосела је ударна тројка „Вултур" „Банат" и „Дунав"

Зачуђујуће слаб пласман фудбалера „Петефија" који су предали утакмицу „Партизану" парфорфе.

Ново име у овој лиги је екипа „Дукле" из Чешког Села Овај тим је састављен од младих и талентованих фудбалера. Временом ће ова екипа постићи верујемо, боље резултате

Дисциплина играча је задовољавајућа, дознали смо од Светозара Тодорова, секретара ФСО Бела Црква.

Т. Момчилов

БЕЛОЦРКВАНСКЕ НОВИНЕ

Главни и одговорни уредник Озрен Ђурђев **Издавачки савет:** Зоран Павлов (председник), Божидар Шијачки, Жива Палинкуша, Милан Милићевић, Милорад Радомир, Душан Станковић, Владимир Кастељанов, Слободан Стан, Алојз Хлавачек, Иштван Геич, Слободан Штрбац, Стефан Стефановић, Јован Петров, Драгиша Алексић, Александар Ранц, Озрен Ђурђев и Мирољуб Бура. **Редакцијски колегијум:** Стојче Соколовић, Владимир Бранков, Мирјана Пешић и Радмила Гава. **Стални сарадници:** Светолик Суботић, Татијана Тимотијевић, Антон Шованец, Ђорђе Перчинов, Тодор Момчилов и Новинарска секција Школског центра. **Лектор:** Рада Срдановић. **Уредник фотографије:** Стеван Палинкаш. **Технички сарадници:** Мирољуб Бура, Здравко Ђајић и Радомир Јовић. Штампа Графичко предузеће „Сава Мунћан". Рукописи и фотографије се не враћају. **Адреса листа:** Бела Црква Трг Маршала Тита 2 Тел. 851-065 Жиро рачун 66610-678-2190. Претплата полугодишња: за иностранство 60 динара за нашу земљу 18. Годишња за нашу земљу 36. динара за иностранство 120 динара.